

Aktualizace č. 1 Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje

2016 – 2025

s výhledem do roku 2035

Oznámení koncepce

dle § 10c odst. 1 přílohy č.7 k zákonu
č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Květen 2024

Zpracoval Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje

OBSAH

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	7
B. ÚDAJE O KONCEPCI	8
1. NÁZEV.....	8
2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ	8
3. CHARAKTER	9
4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ	10
5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ	10
6. HLAVNÍ CÍLE A ZÁSADY	13
7. MÍRA, V JAKÉ KONCEPCI STANOVÍ RÁMEC PRO ZÁMĚRY A JINÉ ČINNOSTI, VZHLEDEM K JEJICH UMÍSTĚNÍ, POVAZE, VELIKOSTI, PROVOZNÍM PODMÍNKÁM, POŽADAVKŮM NA PŘÍRODNÍ ZDROJE A PODOBNĚ	18
8. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ.....	18
9. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY	18
10. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ	20
11. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ.....	20
12. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ	20
C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	21
1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ	21
2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY	22
3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ.....	28
3.1 OVZDUŠÍ, KLIMA	28
3.2 VODA.....	30
3.3 JAKOST VOD VE ZLÍNSKÉM KRAJI	31
3.4 PŮDA.....	33
3.5 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY	35
3.6 NATURA 2000	36
3.7 LESY	37
3.8 TĚŽBA DŘEVA.....	38
3.9 PRODUKCE A NAKLÁDÁNÍ S ODPADY	39
4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ	46
D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ	49
E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE	51

1.	VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY	51
2.	MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE.....	51
3.	DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	51
3.1	HODNOCENÍ VLIVU NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	51
3.2	ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI DO PROCESU	51
4.	STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE (§ 45 ODS. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB., O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ).....	52
F. PŘÍLOHY		53
1.	AKTUALIZOVANÝ PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2016 - 2025 S VÝHLEDEM DO ROKU 2035 (ČÁST ANALYTICKÁ, ZÁVAZNÁ A SMĚRNÁ).....	53
2.	STANOVISKO MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PODLE § 10G ZÁKONA Č. 100/2001 SB., O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ (ZÁKON O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ), VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, K NÁVRHU KONCEPCE „PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2016 - 2025 ZE DNE 20.01.2015	53
3.	STANOVISKO KRAJSKÉHO ÚŘADU ZLÍNSKÉHO KRAJE, AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR – REGIONÁLNÍ PRACOVIŠTĚ - SPRÁVA CHKO BESKYDY A CHKO BÍLÉ KARPATY K PLÁNU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2016 - 2025	53

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1: SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ NA ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE K 31.12.2022	23
TABULKA 2: ZAMĚSTNANÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI V LETECH 2016 - 2021	27
TABULKA 3: CELKOVÁ PRODUKCE VŠECH ODPADŮ, OSTATNÍCH A NEBEZP. ODPADŮ V ZK V LETECH 2009 – 202123	39
TABULKA 4: CELKOVÁ PRODUKCE VŠECH ODPADŮ, OSTATNÍCH A NEBEZP. ODPADŮ V JEDNOTLIVÝCH ORP ZK	41
TABULKA 5: PRODUKCE OSTATNÍHO ODPADU V ZK PODLE SKUPIN KATALOGU ODPADŮ SEŘAZENÝCH SESTUPNĚ PODLE MNOŽSTVÍ PRODUKCE V ROCE 2021	43
TABULKA 6: PRODUKCE NEBEZPEČNÝCH ODPADU PODLE SKUPIN KATALOGU ODPADŮ SEŘAZENÝCH SESTUPNĚ PODLE MNOŽSTVÍ PRODUKCE V ROCE 2021	45

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1: REGIONÁLNÍ ČLENĚNÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	22
OBRÁZEK 2: GEOGRAFICKÁ MAPA ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
OBRÁZEK 3: VELIKOSTNÍ SKUPINY OBCÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	33
OBRÁZEK 4: OBLASTI KRAJE S PŘEKROČENÝMI IMISNÍMI LIMITY PRO OCHRANU LIDSKÉHO ZDRAVÍ, 2022.....	30
OBRÁZEK 5: JAKOST VODY V TOCÍCH, 2021–2022	32
OBRÁZEK 6: STRUKTURA VYUŽITÍ ÚZEMÍ V KRAJI A PODÍL ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY NA PLOŠE OKRESU [%], 2022.....	34
OBRÁZEK 7: POKRYV DLE DATABÁZE CORINE LAND COVER, 2018E.....	34

SEZNAM GRAFŮ

GRAF 1: REGIONÁLNÍ ČLENĚNÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	22
GRAF 2: ZAMĚSTNANCI VE ZLÍNSKÉM KRAJI	27
GRAF 3: ZDROJE EMISÍ V KRAJI [%], 2022	30
GRAF 4: PODÍL OBYVATEL PŘIPOJENÝCH NA VODOHOSPODÁŘSKOU INFRASTRUKTURU [%], 2000–2022	33
GRAF 5: PODÍL PŮDY V EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ A POČET EKOFAREM [%, POČET], 2010–2022	36
GRAF 6: NEJVÍCE ZASTOUPENÉ DŘEVINY NA DRUHOVÉ SKLADBĚ LESA [%], 2000, 2010, 2022E	39
GRAF 7: VĚKOVÁ STRUKTURA LESŮ [%], 2000–2022	39
GRAF 8: CELKOVÁ PRODUKCE ODPADŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI V LETECH 2009-2021	41
GRAF 9: PODÍL PRODUKCE ODPADU V ORP ZK K CELKOVÉ PRODUKCI ODPADU V ZLK (%).....	43
GRAF 10: PODÍL PRODUKCE ODPADU SKUPIN V KAT. ODPADŮ K CELKOVÉ PRODUKCI ODPADU V ZK V ROCE 2021	45

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

Název organizace:	Zlínský kraj
IČO:	70891320
Sídlo:	Třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín
Oprávněný zástupce předkladatele:	Bc. Hana Ančincová, statutární náměstkyně Hejtmana Zlínského kraje pro oblast životního prostředí a zemědělství
Email:	hana.ancincova@zlinskykraj.cz
Oprávněná osoba pořizovatele:	Ing. Jana Káčerová, vedoucí Odboru životního prostředí a zemědělství
Email:	jana.kacerova@zlinskykraj.cz

B. ÚDAJE O KONCEPCI

1. NÁZEV

Aktualizace v plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016 - 2025 s výhledem do roku 2035 (dále také „aktualizace POH Zlínského kraje“).

2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016-2025 (dále také „POH ZLK“), který je v současné době v platnosti je základním strategickým dokumentem v oblasti odpadového hospodářství na území Zlínského kraje. POH Zlínského kraje stanovuje cíle, zásady a opatření pro nakládání s odpady na území Zlínského kraje.

Aktualizace s výhledem do roku 2035 je zpracována zejména z důvodu, aby POH Zlínského kraje reflektoval změny v odpadové legislativě a Aktualizaci Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 - 2024 s výhledem do roku 2035 (Dále aktualizovaný POH ČR), která byla zveřejněna v květnu 2022 na internetových stránkách MŽP.

STRUKTURA A OBSAH POH ZK

Struktura a obsah POH Zlínského kraje vychází z požadavků POH ČR, který vychází z požadavků § 97, 98 a 99 zákona o odpadech, v návaznosti na příslušné související právními předpisy ČR, platné směrnice a nařízení EU a také metodická doporučení Evropské komise (dále jen „EK“).

POH ZK sestává z následujících hlavních částí:

I. Úvodní část

Poskytuje základní informace o působnosti, struktuře a obsahu POH ZK. Také uvádí jednoduchou geografickou, demografickou a ekonomickou charakteristiku Zlínského kraje. Tato charakteristika vymezuje základní rámec pro hospodaření s odpady ve Zlínském kraji.

II. Analytická část (Vyhodnocení stavu odpadového hospodářství)

Popisuje stávající stav a vývoj odpadového hospodářství Zlínského kraje z hlediska produkce a způsobů nakládání s odpady. Uvádí přehled o technicko-organizačním řešení odpadového hospodářství včetně popisu sítě zařízení pro nakládání s odpady. Součástí kapitoly je vymezení problémových oblastí odpadového hospodářství Zlínského kraje a nastavení z toho vyplývajících priorit odpadového hospodářství.

III. Závazná část

Je součástí právního řádu Zlínského kraje a tvoří přílohu Vyhlášky Zlínského kraje, kterou se stanoví závazná část Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje. Stanovuje základní principy pro nakládání s odpady ve Zlínském kraji s důrazem na dodržování hierarchie způsobů nakládání s odpady. Stanoví cíle, zásady a opatření zejména pro vybrané skupiny odpadů, které mají zásadní význam pro

odpadové hospodářství Zlínského kraje z hlediska své produkce nebo vlastností. Její součástí je i soustava indikátorů, na jejichž základě se průběžně vyhodnocuje odpadové hospodářství a plnění cílů POH ZK.

IV. Směrná část

Uvádí přehled nástrojů pro plnění stanovených cílů. Dále se zabývá systémem řízení změn v odpadovém hospodářství Zlínského kraje, stanovuje kritéria pro typy, umístění a kapacity zařízení pro nakládání s odpady podporovaná z veřejných zdrojů a identifikuje záměry na potřebná zařízení pro nakládání s odpady a systém sběru a svozu odpadů ve Zlínském kraji.

Obsah aktualizovaného POH ČR zahrnuje změny, které souvisejí s přechodem EU na oběhového hospodářství a implementaci evropských směrnic pro oblast odpadového hospodářství. Aktualizace POH Zlínského kraje s výhledem do roku 2035 zohledňuje všechny změny uvedené v aktualizovaném POH ČR :

Více zdůrazňuje snahu o přechod z odpadového hospodářství na oběhové hospodářství. Proto i aktualizovaná koncepce ve svém znění více akcentuje **předcházení vzniku odpadů, využívání odpadu jako zdroje surovin**, rozšířenou odpovědnost výrobce. To vše v souladu s principy zásadně neškodit (DNSH - Do No Significant Harm) a principy udržitelného rozvoje společnosti.

Nastavuje některé nové priority a hlavní a dílčí cíle v oblasti odpadového/oběhového hospodářství.

Strategické cíle se nezměnily a zůstávají stejné:

- **Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů,**
- **Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.**
- **Udržitelný rozvoj společnosti a přechod k cirkulární ekonomice,**
- **Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.**

Nastavuje nové cíle zejména pro komunální odpady, obaly, vybrané výrobky, potravinový odpad a další skupiny odpadů. Jsou upraveny cíle pro předcházení vzniku odpadů.

Byla provedena aktualizace stavu odpadového hospodářství ve Zlínském kraji a vyhodnoceno plnění dosavadních cílů odpadového hospodářství na úrovni kraje v období 2016 až 2021, součástí je také aktualizace vývoje nakládání s komunálním odpadem, jsou upraveny nástroje pro kontrolu a prosazování cílů POH Zlínského kraje.

Podrobněji je o cílech aktualizovaného POH rozepsáno v kapitole Hlavní cíle a zásady.

3. CHARAKTER

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje je střednědobým koncepčním dokumentem, který stanoví v souladu s principy udržitelného rozvoje a oběhového hospodářství cíle, zásady a opatření pro nakládání s odpady na území celého Zlínského kraje

Aktualizovaný POH Zlínského kraje se vztahuje na nakládání se všemi odpady s výjimkou odpadů stanovených v § 2 zákona č. 541/ 2020 Sb., o odpadech, a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) a musí být v souladu se závaznou částí

aktualizovaného Plánu odpadového hospodářství České republiky. POH ČR je určujícím dokumentem pro vypracování plánu odpadového hospodářství krajů.

Aktualizovaný POH Zlínského kraje s výhledem do roku 2035 navazuje předchozí POH Zlínského kraje pro období 2016 - 2025, který byl schválen Zastupitelstvem Zlínského kraje. Pro tento stále platný dokument bylo vypracováno posouzení Natura 2000 i kompletní vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Předpokládána aktualizace s výhledem do roku 2035 reflektuje změny odpadové legislativy a požadavky EU, ke kterým se Česká republika zavázala. V principu se ale jedná o posilování již stanovených cílů stávajících nástrojů na prosazování a kontrolu plnění, které umožnila právě změna odpadové legislativy od roku 2021 (podrobněji specifikováno v následující kapitole).

Dle zákona o odpadech POH Zlínského kraje bude změněn bezprostředně po každé zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován (například nová právní úprava v oblasti nakládání s odpady, která bude zásadně ovlivňovat strategii odpadového hospodářství včetně stanovení nových cílů nebo změny stávajících cílů, nový POH ČR).

4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ

Povinnost zpracovat plán odpadového hospodářství ukládá zákon č. 541/2020. Sb. odpadech a směrnice o odpadech (směrnice, 2008/98/ ES).

POH se zpracovává za účelem:

- vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů
- vytváření podmínek pro nakládání s odpady podle zákona o odpadech a v souladu s hierarchií odpadového hospodářství,
- dosažení cílů stanovených rámcovou směrnicí o odpadech, směrnice pro výrobky s ukončenou životností a dalšími relevantními evropskými předpisy v oblasti odpadového hospodářství,
- nastavení podmínek fungování odpadového hospodářství ve Zlínském kraji

Zlínský kraj přistoupil k aktualizaci stávajícího POH ZLK v souvislosti se změnami odpadové legislativy Evropské unie (EU) tzv. „Balíčkem k oběhovému hospodářství“, a také v návaznosti na nový Akční plán pro oběhové hospodářství - „Čistší a konkurenceschopnější Evropa“.

V návaznosti na přijatý nový zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností a novelu zákona č. 477/2001 Sb., o obalech.

V srpnu roku 2022 byl přijat nový zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí, který má rovněž vliv na směřování odpadového hospodářství ve specifické oblasti nakládání s vybranými plastovými výrobky.

Cíle byly zohledněny v aktualizovaném POH ČR, který stanovuje výhled do roku 2035. Aktualizovaný POH ČR je jedním z výchozích dokumentů pro tvorbu aktualizovaného POH Zlínského kraje.

5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ

Aktualizovaný plán POH Zlínského kraje vychází z nově přijatých právních norem upravující oblast odpadového hospodářství.

V nových zákonech jsou zakotveny nové nástroje a možnosti, které jsou aplikovány v aktualizovaném POH ČR.

Účelem Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 - 2024 s výhledem do roku 2035 je aktualizovat strategie, opatření a zásady, jejichž realizace povede ke zlepšení úrovně odpadového hospodářství v ČR. Česká republika přijala nové ambiciózní cíle v oblasti odpadů, výrobků s ukončenou životností a obalů.

Především se jedná o nutnost:

- navýšit recyklaci komunálních odpadů (KO) na úroveň 65 % do roku 2035,
- omezit skládkování KO na 10 % do roku 2035,
- do roku 2030 recyklovat 70 % obalových odpadů,
- zavést povinný oddělený sběr textilního odpadu,
- redukce potravinových odpadů,
- zavést povinnost odděleného sběru biologicky rozložitelného odpadu od roku 2023,
- zavést povinnost pro roce 2030 uvádět na trh pouze recyklovatelné plastové odpady
- zákazu vybraných plastových produktů na jedno použití od účinnosti zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí

Stanovené cíle jsou pro ČR závazné a jejich nedodržení by mělo značné negativní důsledky. Z těchto důvodů byla nutná aktualizace POH.

Nová odpadová legislativa přináší k podpoře nutných změn a k přechodu na cirkulární ekonomiku:

- nové recyklační cíle na úrovni povinných evropských cílů,
- cíle pro obce pro oddělené soustředování recyklovatelných složek komunálního odpadu
- navyšování poplatku za skládkování,
- omezování skládkování různých druhů odpadů,
- zákaz skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů od roku 2030,
- podpora principu placení poplatků za odpady na základě skutečně vyprodukovaného množství,
- posilování rozšířené odpovědnosti výrobců, zavedení principu ekomodulace,
- zvyšování recyklačních cílů pro obaly,
- preference opakovaně použitelných obalů.

POH ČR je určujícím dokumentem pro vypracování plánů odpadového hospodářství krajů. Závazná část POH ČR, včetně jejich změn, je závazným podkladem pro zpracování plánů odpadového hospodářství krajů a dílčím podkladem pro zpracovávání územně plánovací dokumentace.

V aktualizovaném Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016 - 2025 s výhledem do roku 2035 bylo nutné uvést všechny hlavní priority dle POH ČR.

Hlavní priority odpadového hospodářství ČR pro období 2015-2024 s výhledem do roku 2035

(pro přehlednost jsou uvedeny všechny hlavní priority Plánu odpadového hospodářství a zvýrazněny jsou ty, které jsou aktualizací přidány nebo zásadně upraveny)

- 1) Předcházení vzniku odpadů.
- 2) **Snižování nebezpečných vlastností odpadů.**
- 3) Opětovné použití výrobků s ukončenou životností,
- 4) **Nahrazování primárních surovin druhotnými surovinami.**

- 5) Kvalitní recyklace a maximální využití vhodných odpadů (materiálové, energetické, biologické) a to především ve vazbě na průmyslové segmenty v regionech (zemědělství, energetiku, stavebnictví).
- 6) **Používání výrobků a materiálů s obsahem druhotných surovin zejména ve veřejných zakázkách.**
- 7) Optimalizace a zefektivnění nakládání s biologicky rozložitelnými komunálními odpady (BRKO) a ostatními biologicky rozložitelnými odpady (8RO) na území ČR.
- 8) **Omezování množství potravinových odpadů a zvyšování využití gastroodpadu.**
- 9) Posilování odděleného soustředování využitelných odpadů („třídění u zdroje“) zejména papíru, plastů, skla, kovů, **biologického odpadu a textilu v obcích).**
- 10) **Vysoce kvalitní recyklace komunálních odpadů.**
- 11) **Energetické využívání nerecyklovatelných zbytkových odpadů.**
- 12) Zásadní omezení skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů na území ČR.
- 13) Optimalizace veškeré činnosti v odpadovém hospodářství s ohledem na ochranu zdraví lidí a životního prostředí.
- 14) Optimalizace veškeré činnosti v odpadovém hospodářství, s ohledem na vynaložené náklady a ekonomickou a sociální udržitelnost.
- 15) Vyjasnění stavu, kdy odpad přestává být odpadem.
- 16) Zajištění dlouhodobé stability a udržitelnosti odpadového hospodářství v ČR.
- 17) **Výzkum, vývoj a inovace v odpadovém hospodářství**

Z takto vymezených priorit vyplývají obecná opatření:

- 1) **Podpora aktivit v oblasti předcházení vzniku odpadů.**
- 2) **Podpora center opětovného využití a oprav, služeb sdílení věcí apod.**
- 3) Podpora odděleného soustředování využitelných odpadů zejména komunálních a jejich následná recyklace a využití.
- 4) Zkvalitňování vhodných systémů nakládání s komunálními odpady z obcí.
- 5) Zajištění dostatečných kapacit pro recyklaci odpadů.
- 6) **Zajištění nakládání s biologickým odpadem u všech původců včetně obcí, a to od odděleného soustředování, přes sběr až po konečné využití těchto odpadů, výstupních produktů ze zařízení.**
- 7) **Podpora a motivace zemědělců k využívání kompostů z bioodpadů.**
- 8) Energetické využívání komunálních odpadů zejména nerecyklovatelných zbytkových komunálních odpadů, v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.
- 9) Zajištění dostatečných kapacit pro využití komunálních odpadů, včetně směsného komunálního odpadu, vznikajících na území obcí.
- 10) Budování a modernizace sítě zařízení pro nakládání s odpady.
- 11) **Podpora kvalitního třídění odpadů a nových technologií úprav odpadů.**
- 12) Na národní úrovni vymezení kritérií, jež musí být splněna k tomu, aby konkrétní látka nebo předmět mohly být považovány za vedlejší produkt a nikoli odpad.
- 13) Na národní úrovni vymezení kritérií, kdy odpad přestává být odpadem.
- 14) Podporovat modernizaci stávajících zařízení pro nakládání s odpady.
- 15) **Podporovat výstavbu moderních inovativních technologií pro recyklaci odpadů.**
- 16) **Podpora rozšíření kapacit pro zvýšení energetického využití nerecyklovatelného komunálního odpadu, v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.**
- 17) Podpora rozšíření kapacit pro zvýšení podílu spalovaného odpadu v zařízeních k tomu vhodných, v souladu s platnou legislativou, za účelem náhrady primárních zdrojů.
- 18) **Zajištění dostatečných kapacit pro bezpečné energetické využití a spalování zdravotnických odpadů (ostatních i nebezpečných).**
- 19) Podpora nově vznikajících technik uvedených zejména v referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách (BREF5).
- 20) **Podpora využívání druhotných surovin z odpadů ve výrobních procesech.**
- 21) **Optimalizace výrobních procesů, inovace, nové technologie a vývoj nových materiálů, za účelem snižování materiálové náročnosti.**
- 22) **Podpora nízkoodpadových inovativních výrobních technologií.**

- 23) **Zaměření se na vývoj výrobků a ekodesign.**
- 24) **Rozvoj rozšířené odpovědnosti výrobců.**
- 25) **Podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblastech zpracovatelských a recyklačních technologií.**
- 26) Podpora zavádění certifikovaných systémů environmentálního řízení.
- 27) **Podpora zájmu spotřebitelů i průmyslu o recyklované produkty, certifikace produktů a služeb (ekoznačení).**
- 28) **Informační podpora, environmentální výchova, osvěta a vzdělávání.**
- 29) **Podpora odpovědného veřejného zadávání k zajištění poptávky po recyklovaných výrobcích.**

Opatření jsou rovněž zapracována do aktualizace POH Zlínského kraje spolu s novými nebo upravenými cíli v Závazné části POH Zlínského kraje. Konkrétní opatření a nástroje ve Směrné části POH Zlínského kraje zohledňují také potřeby kraje v oblastech předcházení vzniku a nakládání s odpady.

V rámci aktualizace POH Zlínského kraje byla provedena aktualizace analytické části, a to zejména z hlediska vývoje produkce a nakládání s odpady od roku 2016 do roku 2021, také byla provedena revize sítě zařízení pro nakládání s odpady, která jsou v současné době provozována na území Zlínského kraje.

Harmonogram prací na zpracování aktualizace POH Zlínského kraje byl navržen následovně:

Listopad 2023 - zpracování návrhu aktualizované POH Zlínského kraje (analytické závazné a směrné části)

Prosinec 2023 - získání stanoviska MŽP k aktualizovanému POH Zlínského kraje

Březen 2024 - zpracování připomínek a zpracování konečné verze analytické závazné a směrné části aktualizovaného POH Zlínského kraje

Červen 2024 - projednání v Radě kraje a ve Výboru životního prostředí

Září 2024 - schválení aktualizace POH Zlínského kraje Zastupitelstvem kraje

6. HLAVNÍ CÍLE A ZÁSADY

Strategie a priority dalšího rozvoje odpadového hospodářství jsou dány rámcově Státní politikou životního prostředí ČR, evropskými požadavky a přijatými závazky ČR, praktickými potřebami vyplývajícími ze stávajícího stavu odpadového hospodářství v ČR a snahou maximálně aplikovat principy cirkulární ekonomiky.

POH ČR i česká legislativa odpadového hospodářství jsou založeny na principu dodržování hierarchie odpadového hospodářství.

Hierarchie odpadového hospodářství:

1. Předcházení vzniku odpadů
2. Příprava k opětovnému použití
3. Recyklace odpadů
4. Jiné využití, například energetické
5. Odstranění odpadů

Priority zohledňují vizi, hlavní strategické cíle v oblasti odpadového hospodářství a tuto hierarchii odpadového hospodářství.

Ke stávajícím cílům byly doplněny nové cíle, které rozšiřují závazky do dalšího období, nebo vyplývají z nově přijatých zákonů. Cíle, které jsou a budou aktualizací zejména prodlouženy na období po roce 2020 nebo přidány či jinak upravené jsou následující:

Oblast předcházení vzniku odpadů

- Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
- Udržitelný rozvoj společnosti a přechod k cirkulární ekonomice.
- Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.
- Maximálně předcházet vzniku odpadů, snižovat produkci odpadu a spotřebu primárních zdrojů.
- Podporovat modely trvale udržitelné výroby a spotřeby, zaměřit se na výrobky obsahující kritické suroviny.
- Vytvořit podmínky pro snižování surovinových a energetických zdrojů ve výrobních odvětvích a využívání „druhotných surovin“.

Oblast odpadového hospodářství***Komunální odpady***

- Rozvíjet a intenzifikovat tříděný sběr pro odpady z papíru, plastů, skla, kovů a biologického odpadu. Zavést tříděný sběr pro odpady z textilu do 1. ledna roku 2025
- Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace alespoň u odpadů z materiálů jako jsou papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností
- Zvýšit úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu (55 % v roce 2025, 60 % v roce 2030, 65 % v roce 2035).
- Do roku 2035 snížit množství skládkovaného komunálního odpadu na 10 % (hmotnostních) nebo méně z celkového množství produkovaného komunálního odpadu
- Směsný komunální odpad (po vytrídění materiálů využitelných složek, nebezpečných složek a biologického odpadu) zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou

- Snižít maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2021 a dále nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995
- Snižovat množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky (od roku 2021 dále).
- Předcházet vzniku potravinových odpadů a snižovat jejich množství na všech úrovních potravinového řetězce

Stavební odpady

- Zvýšít do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití u stavebních a demoličních odpadů kategorie ostatní s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů uvedených v Katalogu odpadů pod katalogovým číslem 17 05 04 (zemina a kamení).
- Zvyšovat materiálové využití stavebních a demoličních odpadů s výjimkou zemin, kamení, jalové horniny a hlušiny (2021 a dále).

Nebezpečné odpady

- Snižovat měrnou produkci nebezpečných odpadů.
- Zvyšovat podíl využitých nebezpečných odpadů
- Minimalizovat negativní účinky při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí

Obaly a obalové odpady

- Zvýšít celkovou recyklaci obalů na úroveň 70 % do roku 2025. Zvýšít celkové využití odpadů z obalů na úroveň 75 % do roku 2025. Zvýšít celkovou recyklaci obalů na úroveň 75 % do roku 2030. Zvýšít celkové využití odpadů z obalů na úroveň 80 % do roku 2030.
- Zajistit recyklaci a využití obalových odpadů;
 - Cíl pro recyklaci obalových odpadů dle materiálů (papírové a lepenkové, skleněné, plastové, železné, hliníkové, dřevěné)
 - Cíl pro recyklaci prodejních obalů určených spotřebiteli
 - Cíle pro využití prodejních obalů určených spotřebiteli
 - Celkový cíl pro recyklaci odpadů z obalů
 - Celkový cíl pro využití odpadů z obalů
- Zajistit tříděný sběr 77 % jednorázových plastových nápojových lahví uvedených na trh do roku 2025.
- Zajistit tříděný sběr 90 % jednorázových plastových nápojových lahví uvedených na trh do roku 2029.
- Zajistit obsah recyklátu v nápojových lahvích z PET minimálně 25 % do roku 2025.
- Zajistit obsah recyklátu v plastových nápojových lahvích minimálně 30 % do roku 2030.
- Zajistit do července roku 2024, aby nádoby na nápoje, které mají uzávěry a víčka vyrobené z plastu, mohly být uváděny na trh pouze tehdy, pokud uzávěry a víčka zůstanou během fáze určeného použití výrobků připevněny k nádobě.

Odpadní elektrozařízení

- Dosahovat úrovně zpětného odběru odpadních elektrozařízení v míře 65 % (od roku 2021 a dále).
 - Odpadní elektrozařízení celkem (celkem za skupiny 1-6) - 65 %.
 - Cíl pro zpětný odběr pro samostatné skupiny elektrozařízení 1, 2 a 3 - 65 %.

- Dosahovat úrovně přípravy k opětovnému použití, recyklace a využití odpadních elektrozařízení (od 2021 a dále).
 - Využití / recyklace a příprava k opětovnému použití:
 - Skupina 1. - 85 % / 80 %;
 - 2. - 80 % / 70 %;
 - 3. - 80 %;
 - 4. - 85 % / 80 %;
 - 5. - 75 % / 55 %;
 - 6. - 75 % / 55 %.

Přenosné baterie a akumulátory

- Dosahovat úrovně zpětného odběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů v minimální míře 45 %.
- Dosahovat vysoké recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů.
- Dosahovat minimální recyklační účinnosti procesů recyklace skupin odpadních baterií a akumulátorů. Olověné akumulátory 65 %, Nikl-kadmiové akumulátory 75 %, Ostatní baterie a akumulátory 50 %.

Pneumatiky

- Dosáhnout úrovně zpětného odběru odpadních pneumatik: 2020-65 %, 2021- 75 %, 2022 a dále 80 %.
- Dosáhnout míry recyklace a přípravy k opětovnému použití odpadních pneumatik: 2021-10 %; 2022-15 %; 2023-25 % a 2024-30 %.

Vozidla s ukončenou životností

- Dosáhnout míry opětovného použití, recyklace a využití při zpracování vybraných vozidel s ukončenou životností (od roku 2020 a dále). Využití a opětovné použití - 95 %, recyklace a opětovné použití - 85 %.

Kaly z čistíren odpadních vod

- Podporovat technologie využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod se zaměřením zejména na využití fosforu.
- Snižovat množství rizikových látek v kalesch z čistíren komunálních odpadních vod.

Odpadní oleje

- Zvyšovat materiálové a energetické využití odpadních olejů.

Odpady ze zdravotnictví

- Minimalizovat negativní účinky při nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče na lidské zdraví a životní prostředí.

Odpady s obsahem arzenu

- Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem azbestu na lidské zdraví a životní prostředí.

Ostatní

- Vytvořit a koordinovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení pro nakládání s odpady na území České republiky.
- Neohrožovat v důsledku přeshraničního pohybu odpadů lidské zdraví a životní prostředí a plnění povinností nebo závazných cílů v České republice.

Vybrané plastové výrobky

- Dosáhnout do roku 2026 v porovnání s rokem 2022 snížení spotřeby vybraných plastových výrobků na jedno použití. Cíl pro snížení spotřeby plastových nápojových kelímků a nádob na potraviny na jedno použití; spotřeba kg/obyv./rok v roce 2026 je menší než spotřeba (kg/obyv./rok) v roce 2022.
- Neuvádět na trh výrobky z oxo-rozložitelných plastů a vybrané plastové výrobky na jedno použití.
- Správně označovat vybrané plastové výrobky na jedno použití na jejich obalech nebo samotných výrobcích.
- Zavést systémy rozšířené odpovědnosti výrobce pro vybrané plastové výrobky na jedno použití.
- Zajistit osvětu a informovanost spotřebitelů a podnícení odpovědného spotřebitelského chování za účelem snížení množství odhozených odpadů z plastových výrobků na jedno použití.

Hlavní změny u cílů aktualizovaného Plánu odpadového hospodářství ČR jsou především pokračováním cílů po roce 2020, tedy od roku 2021 dále. Číselná hodnota cíle je buď zachována, nebo v některých případech je nastavena podle nového požadavku evropského předpisu a nové národní legislativy. Jsou nastaveny procentuální hodnoty pro jednotlivé již platné cíle, případně prodlouženo období, kdy mají být tyto cíle splněny.

Hlavní vizí POH stále zůstává především snižování produkce odpadů (předcházením jejich vzniku) a přesné nastavení dílčích cílů (v procentech) v jednotlivých segmentech odpadového hospodářství a dále nastavení konkrétního času (rok), kdy má být daného cíle dosaženo.

Zásady pro nakládání s odpady pro dosažení stanovených cílů v aktualizovaném POH Zlínského kraje s výhledem do roku 2035, se zachovávají obdobně jako aktualizovaný POH ČR, Ve stejném znění dle POH Zlínského kraje pro období 2016 až 2025. K zásadám pro nakládání s odpady budou nově doplněny:

- Postupně zcela zamezit skládkování odpadu vhodného k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunálního odpadu.
- Zamezit ředění nebo míšení odpadů za účelem splnění kritérií pro přijímání na skládku

7. MÍRA, V JAKÉ KONCEPCE STANOVÍ RÁMEC PRO ZÁMĚRY A JINÉ ČINNOSTI, VZHLEDEM K JEJICH UMÍSTĚNÍ, POVAZE, VELIKOSTI, PROVOZNÍM PODMÍNKÁM, POŽADAVKŮM NA PŘÍRODNÍ ZDROJE A PODOBNĚ

Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje je obecnou koncepcí, která stanovuje zaměření a nastavuje cíle odpadového hospodářství na úrovni kraje, kterých je nutné v následujících letech dosáhnout, tak aby byly naplněny cíle EU, ke kterým se ČR zavázala nebo cíle, které si ČR stanovila.

Aktualizovaný POH Zlínského kraje ze své podstaty nenavrhuje konkrétní lokalizaci opatření nebo umístění zařízení pro nakládání s odpady do území, je zaměřený především na analýzu stavu, předpokládaný vývoj, strategii, priority odpadového hospodářství, zásady a cíle pro nakládání.

Sít' zařízení pro nakládání s odpady byla vyhodnocena a popsána již při zpracování stávajícího platného POH Zlínského kraje pro období 2016 - 2025. Současně s tím byly stanovené podmínky pro doplnění nebo modernizaci sítě *zařízení*. V aktualizovaném POH ZLK výhledem do roku 2035 nebudou s ohledem na doplněné cíle a opatření v tomto směru žádné zásadní změny.

Lze uzavřít, že aktualizovaný POH Zlínského kraje s výhledem do roku 2035 nestanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám, požadavkům na přírodní zdroje. Aktualizovaný POH ZLK nepovede ke zvýšeným nárokům na přímý zábor ploch území, změny v jejich obhospodařování nebo ovlivnění vodního režimu, zvýšení jejich expozice znečišťujícími látkami.

8. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

Dokument aktualizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016- 2025 s výhledem do roku 2035 byl zpracován v jedné variantě.

9. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY

Dokument Aktualizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje má vztah především ke koncepcím souvisejícím s odpadovým hospodářstvím, ale také ke koncepcím z oblasti životního prostředí. Koncepce, kterých by se mohl navržený aktualizovaný POH Zlínského kraje dotýkat jsou uvedeny v následujícím přehledu:

Národní úroveň

- Plán odpadového hospodářství ČR, aktualizace s výhledem do r. 2035
- Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do roku 2050
- Strategický rámec ČR 2030
- Strategický rámec cirkulární ekonomiky ČR 2040
- Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017) + Doplnění SURPOL2020
- Politika druhotných surovin ČR 2019-2022, (aktualizace 2019)
- Národní program reforem ČR na rok 2020
- Státní energetická koncepce České republiky
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021 +
- Politika územního rozvoje ČR,

Regionální úroveň

- Strategie rozvoje Zlínského kraje, která v rámci tematického pilíře Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova klade, mimo jiné, důraz na zkvalitnění nakládání s odpady, např. prostřednictvím předcházení vzniku odpadů a omezování jejich množství, budování integrovaných systémů nakládání s odpady a rozvoje systémů odděleného sběru odpadů. Rozvoj infrastruktury životního prostředí, včetně projektů odpadového hospodářství, chápe jako nástroj přispívající k redukci vnitřních disparit Zlínského kraje.
- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje, jenž pro vymezené období konkretizuje cíle, úkoly a návrhy opatření, vyplývající ze Strategie rozvoje Zlínského kraje, které aktuálně přizpůsobuje stávajícím potřebám. Zdůrazňuje potřebu dalšího zlepšení způsobu nakládání s odpady ve směru větší recyklace a zesílení výchovného a preventivního účinku pro žádoucí nakládání s odpady. Vedle cílů a úkolů stanovených se Strategií explicitně zmiňuje potřebu podpory technologií minimalizujících ukládání komunálních odpadů na skládky.
- Regionální inovační strategie Zlínského kraje 2013 – 2020, která je základním strategickým dokumentem Zlínského kraje pro realizaci politiky na podporu konkurenceschopnosti založené zejména na inovačním podnikání, včetně důrazu na oblast životního prostředí (např. snižování energetické náročnosti zpracovatelských procesů a výrobků, nové recyklační technologie);
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji, jejímž prostřednictvím lze cílovým skupinám zprostředkovávat informace týkající se oblasti životního prostředí (včetně odpadového hospodářství), možných opatření, žádoucích směrů rozvoje a způsobů jednání. Kromě vzdělávání, výchovy a osvěty zahrnuje též oblast environmentálního poradenství pro veřejnost;
- Strategie využití brownfields ve Zlínském kraji, která představuje klíčový dokument pro řešení problematiky revitalizace brownfields na území Zlínského kraje s cílem dosáhnout do roku 2020 co nejefektivnější regenerace brownfields a jejich následného využití. Součástí Strategie je přehled konkrétních projektových záměrů, z nichž některé pokrývají i oblast odpadového hospodářství (např. budování střediska pro nakládání s komunálním odpadem, sběrného dvoru, třídírny či komunitní kompostárny).
- Aktualizovaná Územní energetická koncepce Zlínského kraje, jež v souladu se Strategií rozvoje Zlínského kraje klade důraz na snižování emisí znečišťujících látek a zlepšování kvality ovzduší a udržitelné využívání zdrojů energie (včetně energetických úspor). Příležitost spatřuje v energetickém využívání zbytkového směsného komunálního odpadu s napojením na stávající systémy CZT.
- Povodňový plán Zlínského kraje

- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje

Nelze vyloučit ani přítomnost dalších koncepcí, resp. programů různých subjektů. Vlivy realizace všech koncepcí budou vzájemně interferovat. Aktualizace POH neimplikuje významné riziko kumulace negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví v kontextu ostatních strategických dokumentů nebo jiných záměrů. V řadě případů lze očekávat, že strategické cíle a pozitivní vlivy jednotlivých koncepcí na životní prostředí se budou překrývat. Vzhledem k zaměření koncepce, definovaným cílům, respektive opatřením vedoucím k plnění cílů předcházení vzniku odpadů a využívání odpadů jako zdroje druhotných surovin, lze očekávat **pozitivní spolupůsobení uplatňování koncepce.**

10. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ

Předpokládaný termín projednání aktualizovaného Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016-2025 s výhledem do roku 2035 a jeho schválení Zastupitelstvem Zlínského kraje je září 2024.

11. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ

Navrhované období realizace koncepce aktualizovaného Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje je určeno pro období 2016 - 2025 s výhledem do roku 2035.

12. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ

Závaznou část „Aktualizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016-2025 s výhledem do roku 2035“ schvaluje Zastupitelstvo Zlínského kraje, vyhláší se obecně závaznou vyhláškou Zlínského kraje a následně se zveřejňuje na internetu <https://sbirkapp.gov.cz>.

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ

Zlínský kraj se rozprostírá ve východní části střední Moravy a východní okraj Zlínského kraje tvoří hranici se Slovenskou republikou. Na jihozápadě sousedí Zlínský kraj s krajem Jihomoravským, na severozápadě s krajem Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským. Pyšní se rozmanitým spektrem krajinné scenerie, folkloru, historických i technických památek. Jako turistická oblast nabízí současně hory, manýristickou zahradní architekturu, lázně nebo vinobraní.

Na území Zlínského kraje žilo k 31. 12. 2022 celkem 580 531 obyvatel, což představuje pokles o 5 768 lidí oproti 31.12.2015. Hustota zalidnění 148 obyvatel/km² významně převyšuje republikový průměr (133 obyvatel/km²). Vývoj věkového složení obyvatel je charakterizován zvyšujícím se podílem obyvatel v poproduktivním věku, přesto je věková struktura z ekonomického hlediska stále příznivá.

Krajské město Zlín je s necelými 75 tisíci obyvateli průmyslově-podnikatelským centrem regionu střední Moravy. Sídí zde Universita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB), která je vrcholnou vzdělávací a vědecko-výzkumnou institucí v kraji. Lze ji charakterizovat velmi rychlým rozvojem, otevřeností světu, důrazem na vědu a výzkum a na spolupráci s praxí. Ve Zlínském kraji si již UTB stačila vybudovat významné postavení jako instituce poskytující nejvyšší stupeň vzdělávání, ale i jako subjekt, který významně přispívá k rozvoji regionu a jeho zaměstnanosti.

Dopravní síť je ve Zlínském kraji výrazně ovlivněna kopcovitým charakterem některých oblastí (zejména v okrese Vsetín) a předurčuje tak převažující údolní zástavbu v území, a tím i nižší hustotu dopravních sítí. Určitým handicapem Zlínského kraje je omezená síť silnic vyšší kvality (dálnice a rychlostní silnice) s návazností na ostatní regiony a na dálniční síť ČR a Evropy. Železniční tratě na území Zlínského kraje jsou dlouhodobě stabilizované, základní kostru tvoří páteřní tratě Přerov-Břeclav a Hranice na Moravě-Střelná, které jsou součástí významných dopravních koridorů. Dopravní spojení Zlínského kraje se Slovenskou republikou zprostředkovává 7 silničních a 2 železniční přechody.

Zlínsko bývalo v minulosti plným právem považováno za ekonomicky silnou oblast s výraznou koncentrací velkých průmyslových podniků. Obuv, pneumatiky, stroje a letadla, to byly produkty tradičně spojované s centrem regionu. Přibližně od poloviny 90. let se hospodářsky stabilní pozice Zlína a celé východní Moravy začala zhoršovat v důsledku privatizace a restrukturalizace průmyslu. Negativní roli sehrála také špatná dopravní obslužnost území, odtržení od Slovenska, s nímž do té doby fungovaly významné obchodní vztahy, a rovněž rozpad většiny zavedených vědecko-výzkumných pracovišť. Export kraje je negativně poznamenán polohou kraje v rámci ČR. Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří především podniky zpracovatelského průmyslu. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního.

Region lze geograficky rozdělit do dvou základních částí. Jednu z nich tvoří nížinné oblasti převážně kolem toku Moravy, které nabízejí příhodné podmínky pro pěstování náročných zemědělských plodin, ovoce a zeleniny. Druhou oblast tvoří horská, dosud téměř nedotčená území. Horské louky a pastviny včetně těch, které leží na území CHKO Bílé Karpaty a Beskydy, poskytují možnosti pro specifické formy zemědělské produkce, například pastevectví a další aktivity, jež souvisí se zachováním svébytného rázu krajiny i kultury. z hlediska nerostného bohatství je kraj znám zejména svými ložisky stavebních materiálů, z nichž nejvýznamnější místo zaujímají štěrkopísky (tato ložiska mají celorepublikový

význam). Důležitá jsou rovněž naleziště stavebního kamene, vápence, cihlářské hlíny a v omezené míře také ropy a zemního plynu.

Významnou součástí regionální spolupráce, podporovanou zejména ze strany Krajského úřadu Zlínského kraje, je vytváření mikroregionů. Vznik mikroregionů je důležitým a pozitivním trendem pro společné prosazování zájmů a záměrů zejména venkovských obcí s cílem dosažení žádoucích změn ve všech obcích určitého území. Na území Zlínského kraje existuje 43 mikroregionů, jejichž základem je dobrovolná i nezbytná spolupráce obcí, která je dána spádovostí, historickými i současnými vazbami a společně řešenými problémy.

Obrázek 1 Regionální členění Zlínského kraje

2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY

Zlínský kraj je jedním ze 14 územně samosprávných celků České republiky a tvoří jej čtyři okresy: Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín. Kraj je svou rozlohou 3 963 km² čtvrtým nejmenším krajem České republiky a zaujímá 5 % její plochy. Nejvýznamnějšími městskými a průmyslovými aglomeracemi jsou aglomerace Zlín-Otrokovice-Napajedla, v níž je koncentrováno přes 100 tisíc obyvatel, dále aglomerace Uherské Hradiště-Kunovice-Staré Město s téměř 40 tisíci obyvateli a konečně města Kroměříž, Vsetín a Valašské Meziříčí, z nichž každé má 25–30 tisíc obyvatel.

V následující tabulce jsou uvedeny správní obvody s rozšířenou působností na území Zlínského kraje. Kraj zahrnuje celkem 307 obcí, z toho 30 obcí má status města a 6 městysů.

Tabulka 1: Správní obvody obcí s rozšířenou působností na území Zlínského kraje k 31.12.2022

Kód ORP	Obec s rozšířenou působností	Počet obyvatel celkem	Rozloha v km ²	Počet obcí	
				celkem	z toho měst
1520	Bystřice pod Hostýnem	15131	164,0	14	1
1538	Holešov	21683	132,6	19	1
1546	Kroměříž	67708	499,0	46	5
1422	Luhačovice	18766	178,4	15	2
1431	Otrokovice	34094	111,7	10	2
2038	Rožnov pod Radhoštěm	35029	239,0	9	2
1601	Uherské Hradiště	89803	517,8	48	5
1619	Uherský Brod	51693	473,4	30	2
1449	Valašské Klobouky	22889	258,8	20	2
2046	Valašské Meziříčí	42503	229,7	18	2
1457	Vizovice	17250	146,0	16	2
2054	Vsetín	64648	662,2	32	2
1465	Zlín	99334	350,4	30	2
	Zlínský kraj celkem	580 531	3 963	307	30

Zdroj: ČSÚ

V současné době je v kraji 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně) a z nich 14 obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně) – viz. tab. č. 1

GEOGRAFICKÉ A KLIMATICKÉ ÚDAJE

Obrázek 3 Geografická mapa Zlínského kraje

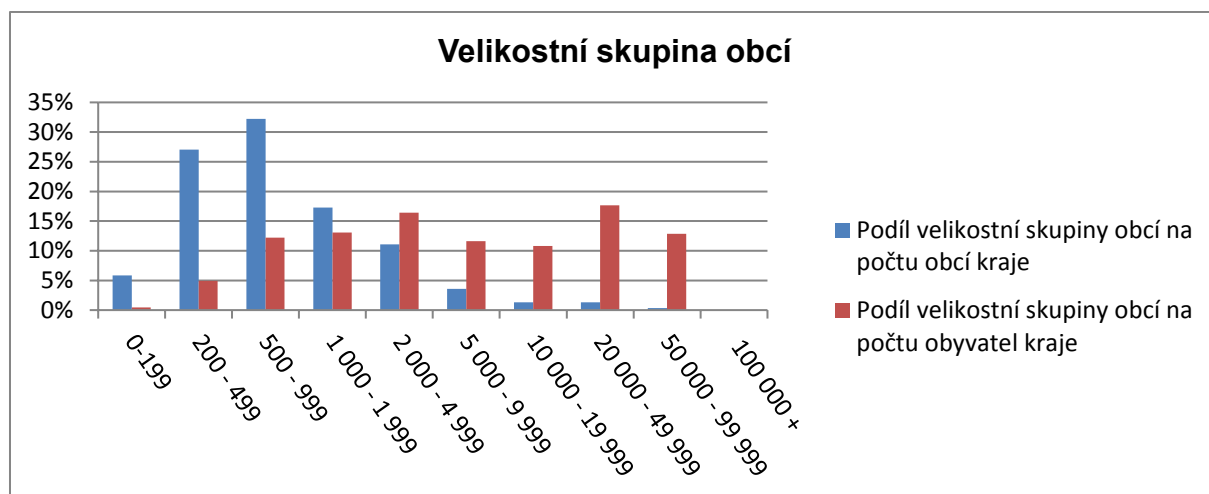

K 31. 12. 2022 žilo ve Zlínském kraji 580 531 obyvatel. Nejvýznamnější zastoupení co do počtu obyvatel má s počtem 192 333 okres Zlín a nejméně obyvatel pak má okres Kroměříž, 104 522 obyvatel. v rozdělení 307 obcí do velikostních skupin podle počtu obyvatel je na jedné straně Zlín jako zástupce největší velikostní skupiny a 3 okresní města, která se řadí do velikostní skupiny 20 až 50 tisíc obyvatel.

Na druhém pólu je 18 obcí, v nichž žije v každé méně než 200 obyvatel. Největší počet obcí Zlínského kraje se nachází ve velikostní skupině 500 až 999 obyvatel, a to celkem 99 obcí, což tvořilo 32 % obcí z celku. v roce 2013 zde žilo pouze 12 % z počtu obyvatel kraje. Zajímavé jsou skupiny s rozpětím 200 – 499 a 500 – 999 obyvatel, které v počtu obcí výrazně převyšují ostatní velikostní skupiny.

Pokud jde o velikostní skupiny obcí, byly podíly jednotlivých skupin na počtu obyvatel kraje téměř vyrovnané, s výjimkou krajní skupiny 0 – 199 obyvatel, kdy při nemalém zastoupení počtu obcí ve skupině byl procentuální podíl počtu obyvatel v kraji téměř nulový (viz Obrázek 2).

Graf 1 Velikostní skupiny obcí Zlínského kraje k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ

Rozlohou 3 963 km² je Zlínský kraj čtvrtý nejmenší v ČR. Území Zlínského kraje má členitý charakter. z převážné části je kopcovité, tvořené pahorkatinami a pohořími. v povodí Moravy se táhne rovinatá úrodná oblast – Haná na Kroměřížsku a Slovácko na Uherskohradištsku.

Severní částí kraje probíhají Moravskoslezské Beskydy s nejvyšší horou kraje Čertův mlýn (1 206 m), na východě se rozkládají Javorníky s nejvyšší horou Velký Javorník (1 071 m) a dále směrem k jihu Bílé Karpaty s nejvyšší horou Velká Javořina (970 m), které také tvoří hranici se Slovenskem.

Směrem k jihu od Moravskoslezských Beskyd vybíhá Hostýnsko-vsetínská hornatina a Vizovická vrchovina. Na jihozápadě kraje se zvedají Chřiby. Mezi Chřiby a výše zmíněnými pahorkatinami probíhá od západu z Olomouckého kraje Hornomoravský úval přes okres Kroměříž až do okresu Zlín.

Od západu k jihu, přes oba úvaly, protéká největší řeka kraje, Morava, do které se vlévá většina toků protékajících územím. Nejvýznamnější jsou především řeka Bečva v severní části a Olšava v jižní části. Kolem řeky Moravy, v okrese Uherské Hradiště, probíhá Dolnomoravský úval, který dále pokračuje do Jihomoravského kraje. Místo, kde řeka Morava opouští kraj, je také nejnižším bodem (173 m).

Velkou část rozlohy Zlínského kraje zaujímají chráněná území. Mezi velkoplošná chráněná území jsou zařazeny CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty, které zahrnují zhruba 30 % území kraje. CHKO Bílé Karpaty patří mezi šest biosférických rezervací UNESCO v ČR. Na území kraje se dále nachází 44 přírodních rezervací, z toho 6 národních, a 125 přírodních památek, z toho 2 národní.

Intenzita využití území je rozdílná v závislosti na přírodních podmínkách. z celkové výměry Zlínského kraje zaujímá téměř 50 % zemědělská půda a 40 % lesní půda. Nejvíce zemědělské půdy má okres Uherské Hradiště (58 % výměry okresu), zcela opačné postavení má okres Vsetín, kde naopak téměř 55 % celkové výměry okresu zabírá lesní půda.

Podnebí Zlínského kraje je teplé až chladné s průměrnou teplotou vzduchu 8,8 °C a celkovým úhrnem srážek 697 mm/m².

Zlínský kraj je oblíbenou turistickou oblastí, jeho atraktivita vyplývá z množství přírodních, kulturních a historických památek. Nikde jinde v České republice nelze najít oblast, která nabídne současně hory, zahradní architekturu, lázně, vinařská údolí, pozůstatky Velkomoravské říše, řadu církevních památek a historicky cenných staveb, jakož i ojedinělý příklad moderní baťovské funkcionalistické architektury. Skutečnost, že se zde setkávají tři národopisné celky – úrodná Haná, pohostinné Slovácko a svérázné Valašsko – také výraznou měrou přispívá k originalitě kraje.

Zlínský kraj jako celek má relativně kvalitní ovzduší. Znečištění ovzduší, hluk a podobné nepříznivé vlivy jsou pouze lokálního charakteru, ve velkých městech kraje a v průmyslových zónách. Významný podíl na znečištění má rovněž vzrůstající množství automobilů, zejména ve městech. v kraji narůstá počet obyvatel využívajících napojení na kanalizaci s čističkou odpadních vod, což je mimo jiné jedna z cest, jak zlepšit silné znečištění části vodních toků Moravy a řek vlévajících se do ní.

Z hlediska zásobování pitnou vodou je naplánováno vybudování vodního díla Vlachovice, které by mělo vyřešit tento problém pro většinu obyvatel Zlínského kraje.

DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNÍ CHARAKTERISTIKA KRAJE

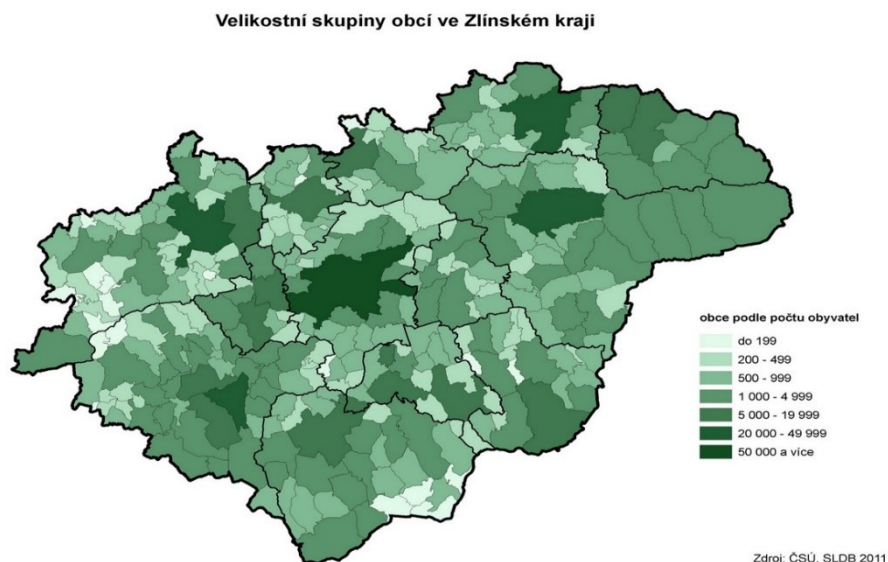
Populace je z velké části tvořena venkovským obyvatelstvem. v kraji se nenachází žádné město s více než 100 000 obyvateli. I když statistiky naznačují určitý odliv obyvatelstva z venkova, kvalita života v něm i nadále zůstává poměrně vysoká. Je to dáno jednak obecně klidnějším prostředím, ale také soudržností místních lidí a stále relativně velmi dobrými sousedskými vztahy.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ VE MĚSTECH A OBCÍCH ZLÍNSKÉHO KRAJE

V roce 2021 žilo na území Zlínského kraje 572 432 obyvatel. Ve 30 městech Zlínského kraje žilo na konci roku 2021 celkem 333,3 tisíc obyvatel. Podíl městského obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel Zlínského kraje tak činil 58,2 %. Vývoj věkového složení je charakterizován zvyšujícím se podílem obyvatel v poproduktivním věku, kdy proti roku 2020 se podíl obyvatel starších 64 let zvýšil z 21,1 % na 21,6 %. Pracovní síla postupně klesá, počet ekonomicky neaktivních osob roste.

Ze 490,4 tis. osob ve věku 15 a více let tvořilo pracovní sílu 57,4 % a 42,6 % představovaly ekonomicky neaktivní osoby. Zvyšuje se zastoupení osob ve věku 45 a více let, pracovní síla tedy stárne.

Obrázek 3 - Velikostní skupiny obcí ve Zlínském kraji

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) byl v oblasti trhu práce počet zaměstnaných ve Zlínském kraji v letech 2016 až 2021 viz. tabulka 2.

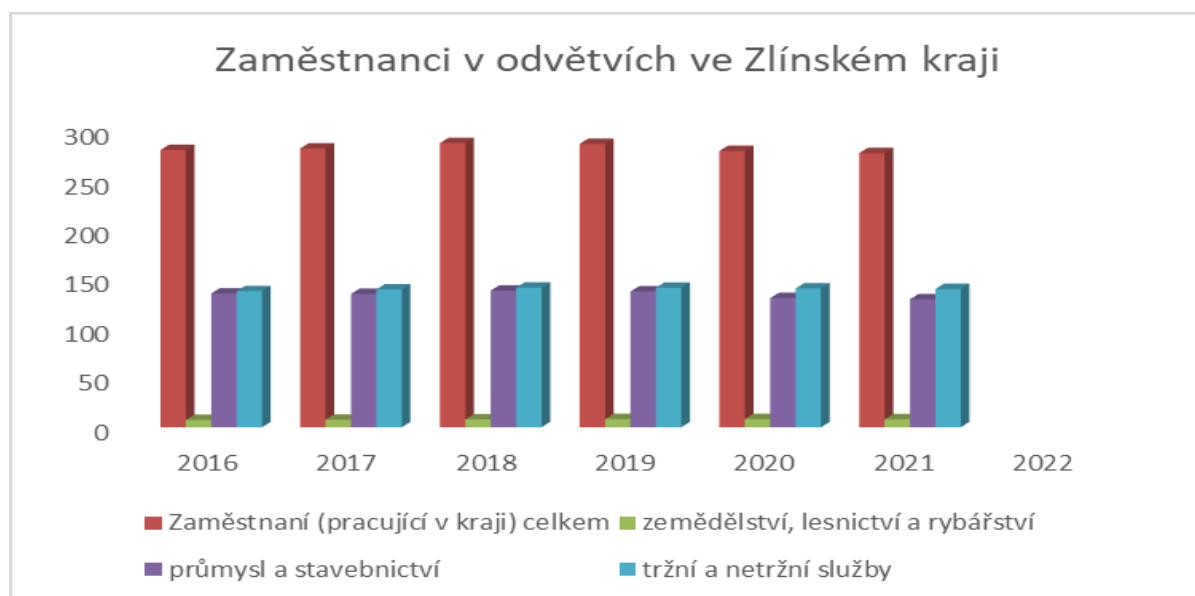
Tabulka 2 Zaměstnaní ve Zlínském kraji v letech 2016 - 2021

	Měsíční jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TRH PRÁCE								
Zaměstnaní (pracující v kraji) celkem	tis. osob	281,7	283,3	288,8	288,0	280,8	278,6	
zemědělství, lesnictví a rybářství		7,5	7,7	8,0	8,3	8,4	8,1	
průmysl a stavebnictví		135,9	135,5	138,9	138,0	131,3	130,0	
tržní a netržní služby		138,3	140,1	141,9	141,8	141,1	140,5	
Zaměstnaní (bydlící v kraji) celkem	tis. osob	278,5	281,7	286,3	283,3	280,9	276,2	
Míra ekonomické aktivity	%	58,2	58,8	58,8	58,4	58,0	57,4	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ¹⁾	tis. fyz. osob	210,0	213,5	214,7	215,5	212,8	⁷⁾ 211,7	
Průměrná hrubá měsíční mzda ¹⁾	Kč	23 756	25 580	27 842	29 638	30 528	⁷⁾ 33 008	
zemědělství, lesnictví a rybářství		22 143	23 416	25 428	27 115	28 186	⁷⁾ 29 844	
průmysl		25 614	27 355	29 592	31 307	31 514	⁷⁾ 33 667	
stavebnictví		22 858	24 493	26 555	28 594	29 015	⁷⁾ 30 994	
Nezaměstnanost (k 31. 12.)²⁾								
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	19 848	14 040	10 954	10 000	12 819	10 957	11 470
dosažitelní		18 968	13 043	9 842	9 066	11 910	9 978	10 399
ženy		9 621	6 597	5 237	4 724	6 160	5 392	5 813
se zdravotním postižením		3 301	2 675	2 048	1 718	1 969	1 955	1 830
absolventi škol a mladiství		1 012	603	505	476	639	530	601
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	6 528	7 975	11 849	12 140	10 807	13 804	9 941
Podíl nezaměstnaných osob (na obyvatelstvu ve věku 15–64 let)	%	4,92	3,43	2,61	2,43	3,22	2,73	2,89
Uchazeči celkem na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce		3,0	1,8	0,9	0,8	1,2	0,8	1,2

Zdroj: VSPS

Míra nezaměstnanosti v kraji v uplynulém období významně poklesla. Téměř polovina zaměstnanců pracuje v průmyslu a stavebnictví, více než 141 tis. lidí je zaměstnáno ve službách. Pouze 8100 obyvatel pracuje v zemědělství, rybářství a lesnictví.

Graf 2 Zaměstnanci ve Zlínském kraji

Ve školství má Zlínský kraj ve svých organizacích na starosti kromě středního vzdělávání i vzdělávání vyšší odborné, jazykové, základní umělecké, zájmové, dále pak vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a další vzdělávání pedagogických pracovníků. K pozitivům kraje patří dostatečná síť předškolních a školských zařízení. Pro děti v předškolním věku je k dispozici celkem 309 mateřských škol, základní vzdělání poskytuje 256 základních škol, z nichž převážná část žáků odchází na další studium do 106 středních škol. Vysoké školství v kraji zastupuje Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, soukromé vysoké školy – Evropský polytechnický institut, s.r.o. v Kunovicích a Vysoká škola Humanitas ve Vsetíně.

3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

3.1 OVZDUŠÍ, KLIMA

Emisní situace

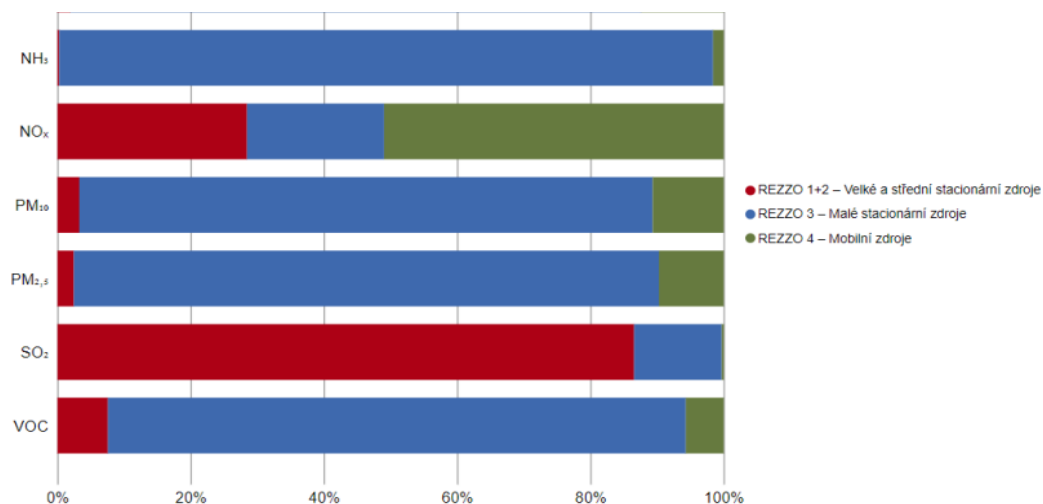
Vývoj emisí znečišťujících látek ve Zlínském kraji byl v období 2005–20221 rozkolísaný, v dlouhodobém horizontu mají celkově emise klesající trend. Největší pokles byl evidován u emisí SO₂ o 64,2 %. V roce 2022 meziročně došlo k poklesu emisí všech sledovaných látek kromě SO₂. Největší meziroční pokles byl u emisí PM_{2,5} o 8,1 %.

Celkové emise znečišťujících látek do ovzduší na plochu území (měrné emise) ve Zlínském kraji v roce 2022 dosahovaly průměrných hodnot vzhledem k ostatním krajům, podobně jako v předchozích letech, mírně nadprůměrné jsou emise VOC. V krátkodobém trendu emisí PM₁₀ dochází

k nárůstu, také proto nelze stav emisí v kraji hodnotit jako dobrý.

Znečištění ovzduší ve Zlínském kraji bylo ovlivňováno v roce 2022 mnoha různými zdroji, především malými Emise CO (36,5 tis. t) a VOC (12,8 tis. t) pocházely převážně z lokálního vytápění domácností, stejně jako v případě PM₁₀ (2,4 tis. t) a PM_{2,5} (1,9 tis. t). Emise NO_X (6,0 tis. t) byly převážně z mobilních zdrojů (51,0 %). V případě emisí SO₂ (2,5 tis. t) byly producentem velké zdroje znečišťování (86,5 %), kam se zahrnuje hlavně výroba elektřiny a tepla. Emise NH₃ (2,7 tis. t) pocházely především ze zemědělství, jako ve všech 11 ostatních krajích. Poměr zdrojů emisí základních znečišťujících látek se ve sledovaném období 2005–2022 příliš nemění.

Graf 3 - Zdroje emisí v kraji [%], 2022

Data pro rok 2022 jsou předběžná.

Zdroj dat: ČHMÚ

Kvalita ovzduší ve Zlínském kraji je ovlivněna především vytápěním domácností, vývojem v sektoru průmyslu a lokálně dopravou. Významně se ale projevuje také transport znečišťujících látek z Moravskoslezského kraje.

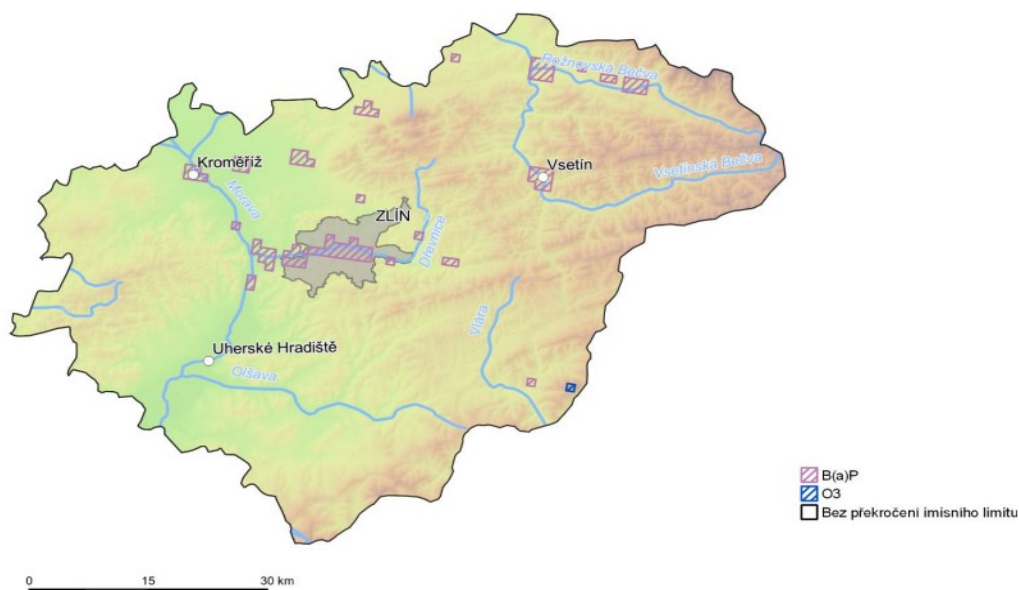
Dlouhodobě dochází k překračování imisních limitů v kraji především u benzo(a)pyrenu, suspendovaných částic PM₁₀ a u ozonu. Podíly území s překročenými imisními limity pro jednotlivé polutanty jsou velmi rozkolísané a pohybují se ve většině let výrazně nad hodnotami krajského srovnání.

U benzo(a)pyrenu je to většinou více než dvojnásobek úrovně hodnot pro celé Česko. V období 2005–2022 nebyl překročen ve Zlínském kraji imisní limit pro denní koncentraci PM₁₀ pouze v letech 2015, 2016, 2019–2022. Imisní limit pro roční koncentraci PM₁₀ byl překročen na minimální ploše pouze v letech 2005 a 2006. Imisní limit pro roční koncentraci PM_{2,5} byl ve sledovaném období 2012–2022 překročen v letech 2012, 2017 a 2021, ale podíl plochy nepřesáhl 1 % území. Každoročně je překročen limit roční koncentrace B(a)P, ve Zlínském kraji je plocha překročení nadprůměrná, v krátkodobém horizontu však dochází k výraznému snížení plochy s překročeným limitem B(a)P. Překročení limitu pro ozon se v jednotlivých letech velmi liší, protože jeho výskyt ovlivňují především meteorologické podmínky. V roce 2022 došlo k překročení limitu pro ochranu lidského zdraví, vyjádřeného denními 8hodinovými klouzavými průměrnými koncentracemi ozonu, na minimální ploše území. Ostatní imisní limity nebyly na stanicích sítě imisního monitoringu v kraji překročeny.

V roce 2022 bylo vymezeno na území Zlínského kraje 2,1 % plochy, kde došlo k překročení alespoň jednoho imisního limitu³ bez zahrnutí přízemního ozonu, konkrétně se jednalo opět o B(a)P. V roce 2022 byl překročen imisní limit pro ochranu lidského zdraví vyjádřený denními

8hodinovými klouzavými průměrnými koncentracemi ozonu na 0,03 % plochy. Souhrnně po zahrnutí přízemního ozonu bylo v roce 2022 vymezeno 2,1 % plochy kraje (odpovídá 26,2 % obyvatel kraje), na které došlo k překročení hodnoty imisního limitu u alespoň jedné znečišťující látky.

Obrázek 4 Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu lidského zdraví, 2022

Zdroj dat: ČHMÚ

3.2 VODA

Hydrologická charakteristika území Zlínského kraje

Celé území Zlínského kraje se nachází v povodí řeky Moravy (s výjimkou několika nepodstatných potoků patřících do povodí Váhu – Slovenská republika).

Území Zlínského kraje se nachází v oblasti mírného klimatického pásu s pravidelným ročním cyklem teplot a srážek.

Hydrologické poměry

Rozdělení srážek v průběhu roku má kontinentální charakter. Nejvyšší měsíční úhrny srážek připadají na květen až srpen, nejméně srážek je v únoru a březnu. V letních měsících se vyskytují krátkodobé vydatné srážky bouřkového charakteru, které zasahují poměrně malá území. Dlouhodobý roční úhrn srážek obecně stoupá se zvětšující se nadmořskou výškou (Bílé Karpaty, Javorníky, Vsetínské vrchy, Moravskoslezské Beskydy a Hostýnské Vrchy).

Sněhová pokrývka se objevuje v průměru od poloviny prosince do poloviny března, v Beskydech leží sníh někdy až do konce května. Výška sněhové pokrývky v průměru dosahuje v nížinách 10 až 20 cm, ve středních polohách 40 až 60 cm a v Beskydech přes 100 cm. Období tání není pravidelné, tání významná pro vznik povodní mohou nastat prakticky od prosince až do dubna.

Z hlediska hydrologických poměrů mohou prakticky nastat ve Zlínském kraji podmínky pro vznik povodní:

v lednu až v březnu – způsobeno táním sněhu

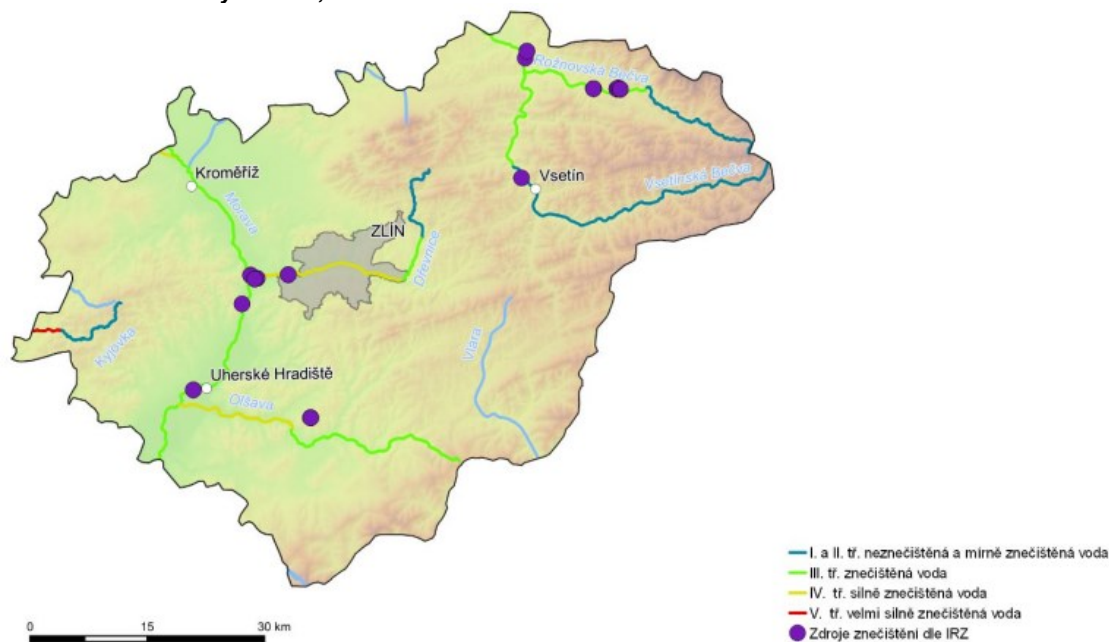
v květnu až v srpnu – způsobeno dlouhodobými srážkami.

V ostatních měsících je vznik povodně méně pravděpodobný, ale není vyloučen.

3.3 JAKOST VOD VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Ve Zlínském kraji v období 2021–2022 byly vodní toky hodnoceny převážně I. až III. třídou jakosti. Část toku Kyjovka byla hodnocena V. třídou jakosti, tedy voda velmi silně znečištěná. Na Dřevnici ve Zlíně a Olšavě byla jakost vody hodnocena jako silně znečištěná (IV. třída jakosti), Obr. 5. Na jakost vody ve Zlínském kraji má vliv především znečištění z průmyslových zdrojů, plošné znečištění ze zemědělství a v některých oblastech kraje také bodové komunální znečištění. V rámci monitoringu koupacích vod bylo ve Zlínském kraji v koupací sezoně 2022 sledováno 13 oblastí využívaných ke koupání. Voda nevhodná ke koupání byla zjištěna v přírodním biotopu Prostřední Bečva a v Pahrbku-Napajedla. Zhoršená jakost vody byla zjištěna ve VN Luhačovice (lokality kemp a u hráze). V ostatních sledovaných koupacích oblastech se po celou sezonu udržela voda vhodná ke koupání nebo se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi.

Obrázek 5 Jakost vody v tocích, 2021–2022

Mapa je sestavena na základě výsledného zatřídění jednotlivých profilů podle normy ČSN 75 7221, které je dáno nejhorší třídou z následujících ukazatelů: BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4^+$, $N-NO_3^-$, $P_{celk.}$

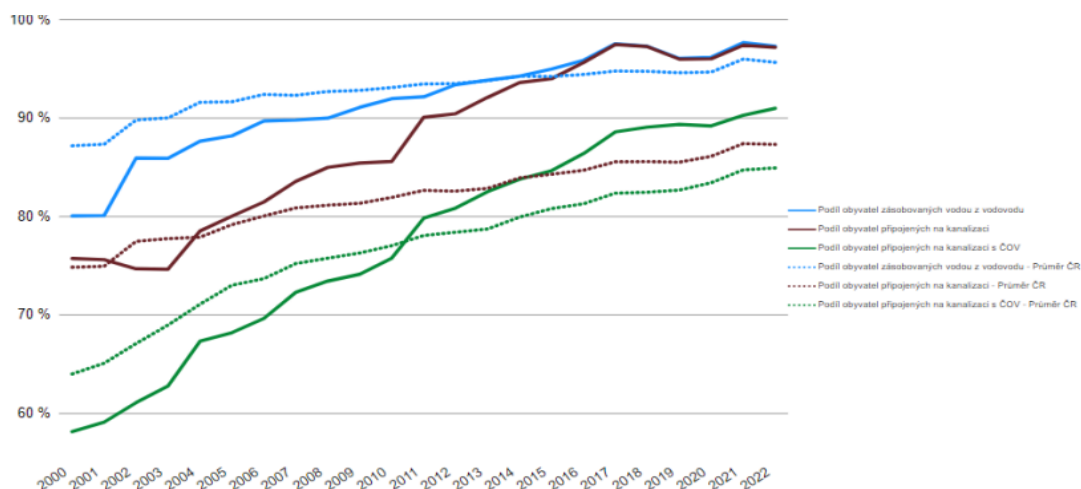
Zdroj dat: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí

Zlínský kraj vyniká vysokou mírou připojení na vodohospodářskou infrastrukturu. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodu v roce 2022 činil 97,2 %. Podíl obyvatel připojených ke kanalizaci činil 97,1 % a podíl obyvatel připojených ke kanalizaci zakončené ČOV byl 90,9 % (Graf 4).

V krajském porovnání má tak Zlínský kraj třetí nejvyšší podíl obyvatel připojených na kanalizaci a na ČOV. Zlínský kraj podporuje dotačním titulem kraje zajištění vodohospodářské infrastruktury obcí do 2 000 obyvatel. V roce 2020 bylo dokončeno několik stavebních prací, které vedly k modernizaci kanalizační sítě anebo ČOV.

Spotřeba vody v domácnostech v kraji je dlouhodobě pod průměrem ČR a v roce 2022 činila 77,2 l.obyv.-1.den-1. Spotřeba vody ostatních odběratelů, mezi něž se řadí např. služby, zdravotnictví, školství či menší průmyslové podniky připojené na veřejný vodovod, byla v roce 2022 rovněž podprůměrná a dosáhla hodnoty 34,1 l.obyv.-1.den-1.

Podíl ztrát pitné vody ve vodovodní síti, který je ovlivněn stářím a stavem této sítě, byl v roce 2022 podprůměrný a činil 16,2 %. Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu [%], 2000–2022.

Graf 4 Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu [%], 2000–2022

Zdroj dat: ČSÚ

3.4 PŮDA

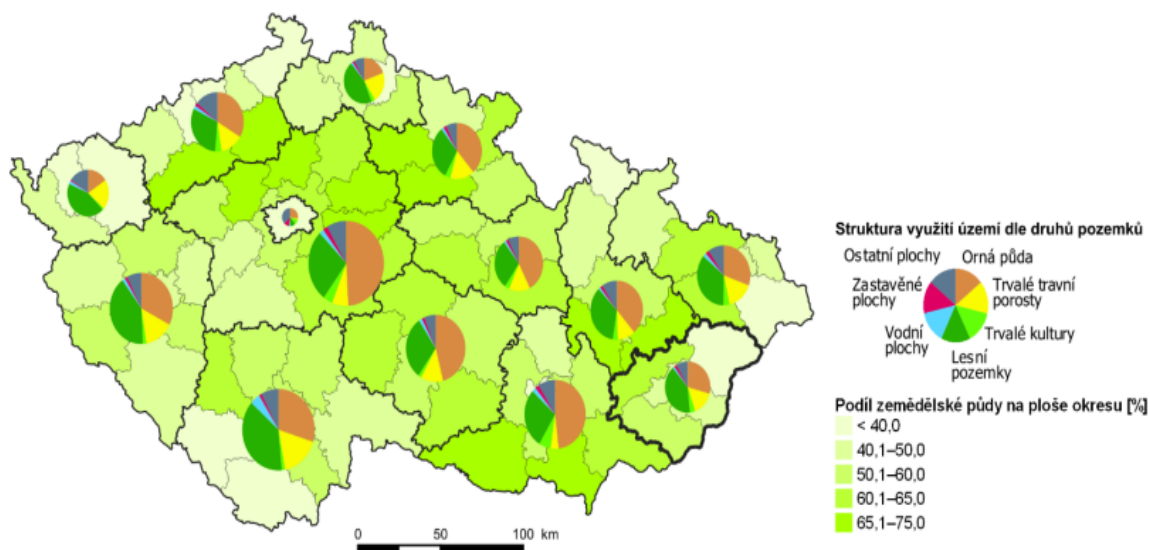
V roce 2022 dle dat katastrálního úřadu zaujímala ve Zlínském kraji zemědělská půda 192,2 tis. ha, tedy 48,5 % území kraje⁴ (Obr. 5), rozloha orné půdy pak činila 115,8 tis. ha (60,2 % zemědělské půdy) a rozloha trvalých travních porostů 61,0 tis. ha (31,7 % zemědělské půdy).

Zastavěné plochy, nádvoří a ostatní plochy v roce 2022 pokrývaly 10,1 % území Zlínského kraje (v roce 2000 to bylo 9,7 %). Lesnatost kraje v roce 2022 byla 40,1 %, od roku 2000 se rozloha lesních pozemků zvýšila o 2,0 tis. ha (o 1,2 %). Vodní plochy v roce 2022 zaujímaly 1,3 % území kraje.

Od roku 2000 klesla výměra zemědělské půdy o 4,0 tis. ha (o 2,0 %) a výměra orné půdy o 111,3 tis. ha (o 8,9 %). Orná půda v kraji ubývá zejména ve prospěch trvalých travních porostů, jejichž plocha v období 2000–2022 vzrostla o 5,6 tis. ha (o 10,2 %).

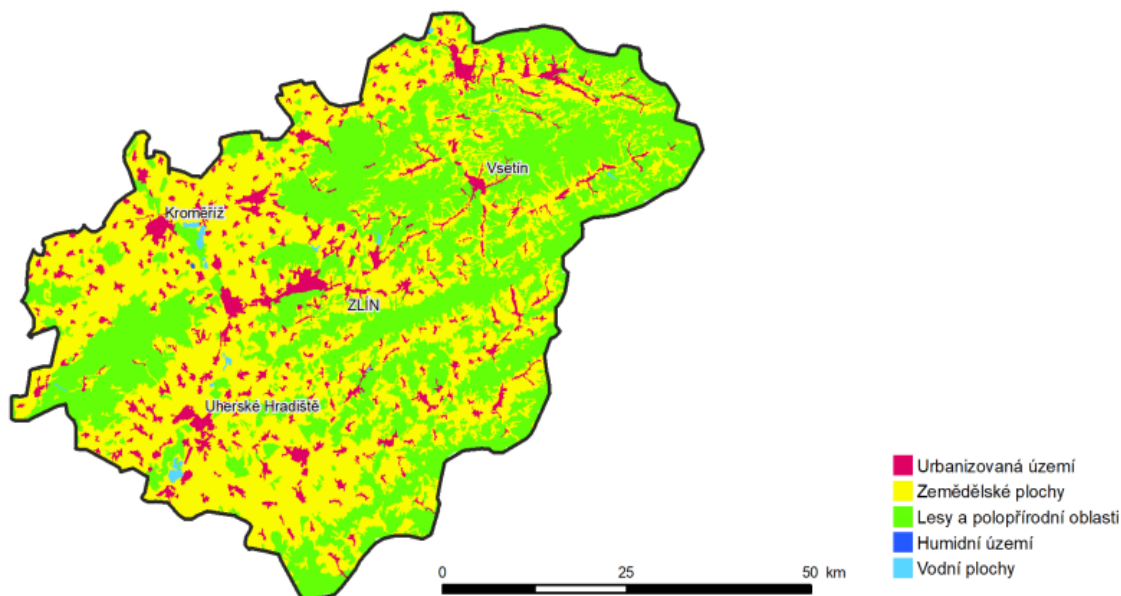
Na základě databáze CORINE Land Cover z roku 2018 bylo zemědělsky využíváno 50,0 % území kraje, lesy a polopřírodní oblasti zaujímaly 42,0 % a urbanizované plochy 7,7 % území Zlínského kraje.

Obrázek 6 Struktura využití území v kraji a podíl zemědělské půdy na ploše okresu [%], 2022

Zdroj dat: ČÚZK

Obrázek 7 Pokryv dle databáze CORINE Land Cover, 2018

Data pro roky 2019–2022 nejsou, vzhledem k vykazování indikátoru v šestiletých cyklech, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj dat: CENIA, EEA

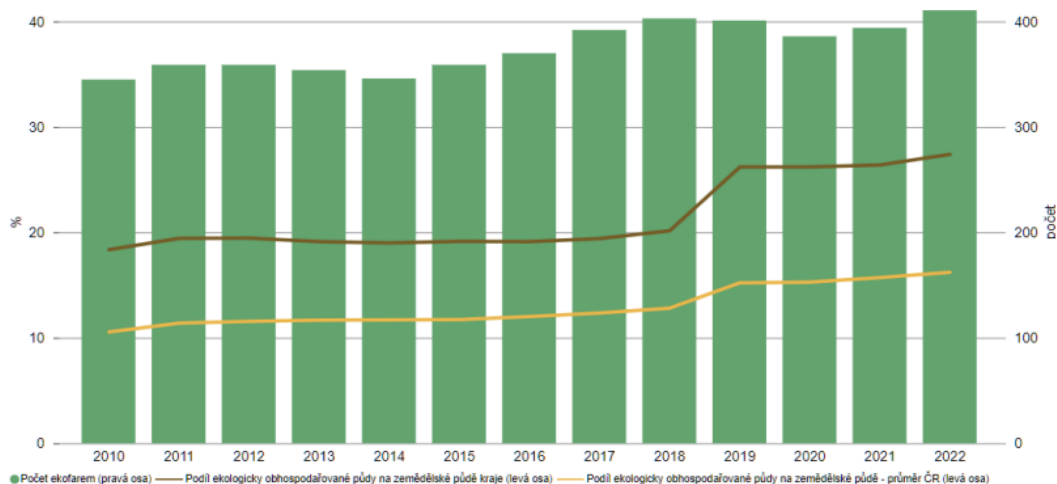
Ekologické zemědělství

Zlínský kraj patří mezi kraje s významným zastoupením ekologického zemědělství, což je dáno charakterem reliéfu kraje, který je zejména ve východní části hornatý s převažujícími trvalými

travními porosty, na kterých je chován zejména masný skot a ovce. V tomto kraji se také rozvíjí ekologické zelinářství a ovocnářství.

Podíl ekologicky obhospodařované půdy na zemědělské půdě kraje evidované v LPIS v roce 2022 činil 27,4 %, výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství zaujímala 40,6 tis. ha (Graf 5). Počet ekofarem ve Zlínském kraji v roce 2022 dosáhl 411 z celkového počtu 5 050 ekofarem v Česku (Graf 6.1.1). Co se týče produkce biopotravin, v roce 2022 mělo ve Zlínském kraji evidováno sídlo 67 výrobců biopotravin z celkového počtu 990 výrobců. Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové společné zemědělské politiky (SZP) vyčleněno jako samostatné opatření „Ekologické zemědělství“, v jehož rámci bylo možné uzavírat pětileté závazky a toto opatření vedlo k nárůstu počtu ekofarem. V současné době je možné uzavírat nové závazky v Agroenvironmentálně klimatických opatřeních a v opatření Ekologické zemědělství dle nařízení vlády č. 332/2019 Sb. a č. 331/2019 Sb., která vstoupila v platnost v roce 2020.

Graf 5 Podíl půdy v ekologickém zemědělství a počet ekofarem [% , počet], 2010–2022

Do roku 2018 je počítán podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové zemědělské půdě v ZPF, od roku 2019 se jedná o podíl ekologicky obhospodařované půdy vůči celkové půdě v LPIS.

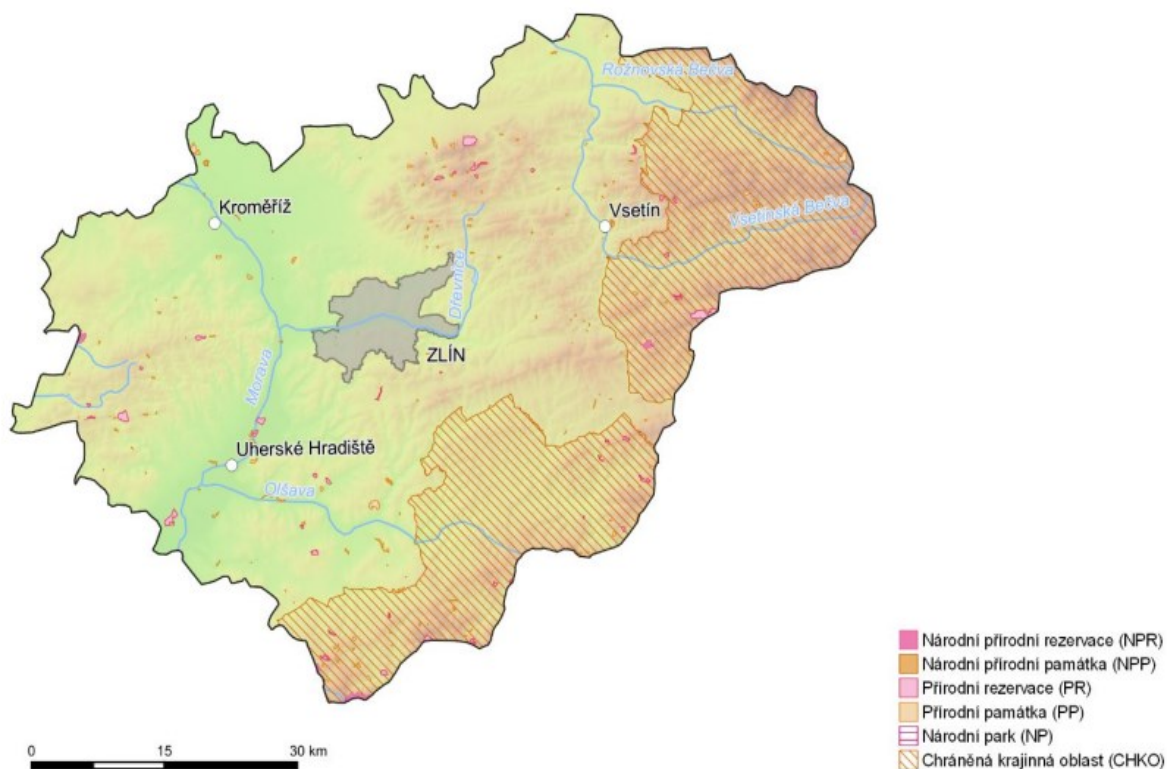
Zdroj dat: ÚZEI

3.5 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Rozloha všech zvláště chráněných území Zlínského kraje (bez překryvů) v roce 2022 činila celkem 120,8 tis. ha, tj. 30,8 % území kraje, oproti roku 2021 došlo k poklesu výměry o zhruba půl hektaru. Na území kraje se v roce 2022 nacházela či do něj zasahovala 2 velkoplošná zvláště chráněná území s celkovou rozlohou 119,4 tis. ha.

Jednalo se o chráněné krajinné oblasti Beskydy a Bílé Karpaty. Kromě toho se na území kraje v roce 2022 nacházelo 215 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze 2,6 tis. ha. Mezi ně patřilo 6 národních přírodních rezervací, 2 národní přírodní památky, 44 přírodních rezervací a 163 přírodních památek. Na území Zlínského kraje bylo do roku 2022 vyhlášeno celkem 6 přírodních parků o celkové rozloze 62,3 tis. ha. Podíl přírodních biotopů na ploše kraje v roce 2022 činil 27,4 %.

Obrázek 7 Zvláště chráněná území, 2022

Zdroj dat: AOPK ČR

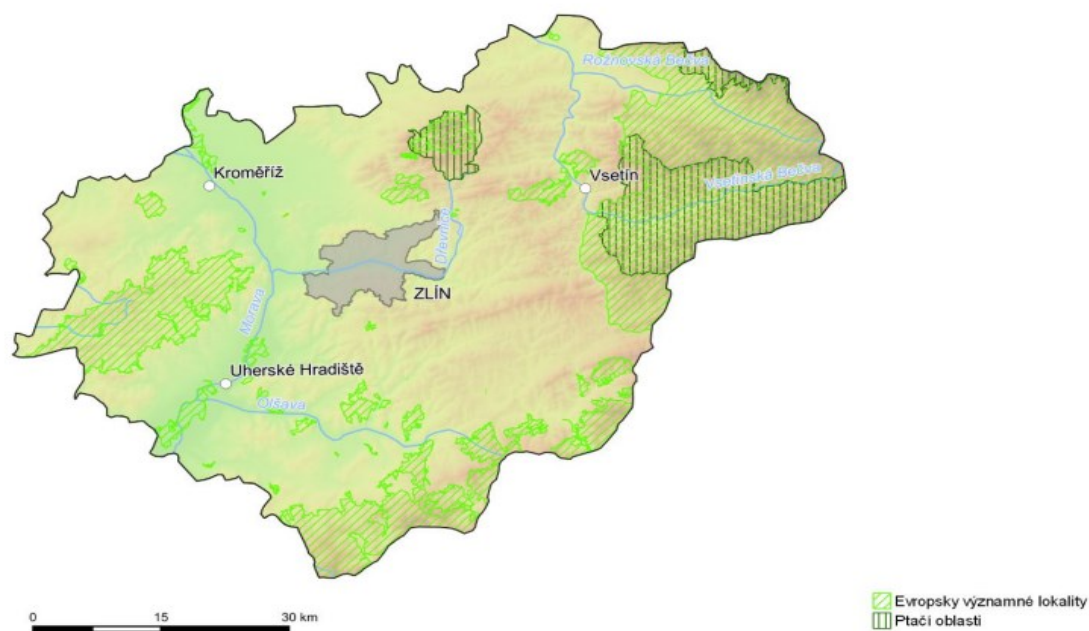
3.6 NATURA 2000

V roce 2022 se na území Zlínského kraje nacházelo či do něj zasahovalo 69 lokalit soustavy Natura 2000. Jednalo se o 3 ptačí oblasti (Hostýnské vrchy, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Horní Vsacko, Beskydy) s celkovou rozlohou 34,7 tis. ha a 66 evropsky významných lokalit s celkovou rozlohou 113,7 tis. ha.

Oproti roku 2021 nedošlo k žádným změnám ve vymezení ptačích oblastí ani evropsky významných lokalit, celková rozloha soustavy Natura 2000 v kraji činila v roce 2022 (bez překryvů) 117,7 tis. ha (29,7 % území kraje).

Zároveň se 85,5 tis. ha (72,6 %) z celkové rozlohy lokalit Natura 2000 nacházelo ve zvláště chráněných územích. Ve Zlínském kraji se nacházela druhá největší evropsky významná lokalita Beskydy s celkovou rozlohou 120,4 tis. ha, z toho na území kraje se nacházelo 51,9 % její rozlohy.

Obrázek 8 Lokality národního seznamu soustavy Natura 2000, 2022

Zdroj dat: AOPK ČR

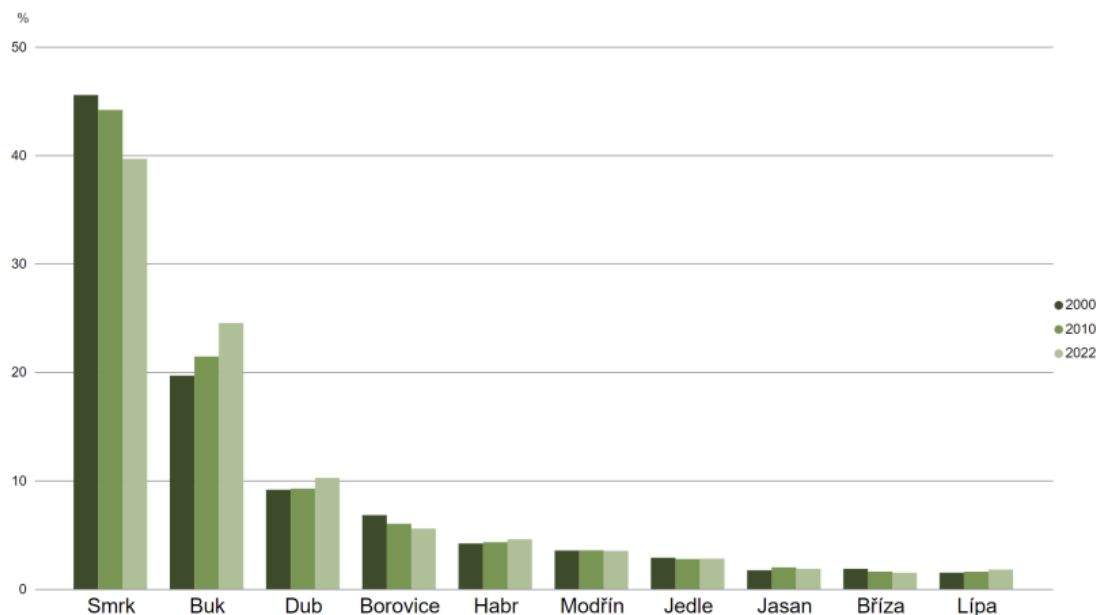
3.7 LESY

Lesní porosty ve Zlínském kraji jsou tvořeny převážně jehličnany, jejichž podíl v roce 2022 činil 50,8 % porostní půdy. Nejčastěji zastoupenými jehličnany byly smrky (39,7 %) a borovice (5,6 %), Graf 5. Podíl smrkových porostů ve Zlínském kraji se pozvolna blíží podílu smrku stanovenému v doporučené druhové skladbě lesa pro území Česka (36,5 %). Z listnáčů dominovaly buky (24,5 %) a duby (10,2 %).

V roce 2022 bylo ve Zlínském kraji vysazeno více listnáčů (54,9 %) než jehličnanů. Jehličnany zároveň zaujímaly 70,0 % vytěženého dřeva, což vedlo k posílení podílového zastoupení listnáčů. Pozvolné navyšování podílu listnáčů v lesích Zlínského kraje lze pozorovat od roku 2000, což je v souladu s trendem přibližování se doporučené skladbě lesa na území Česka.

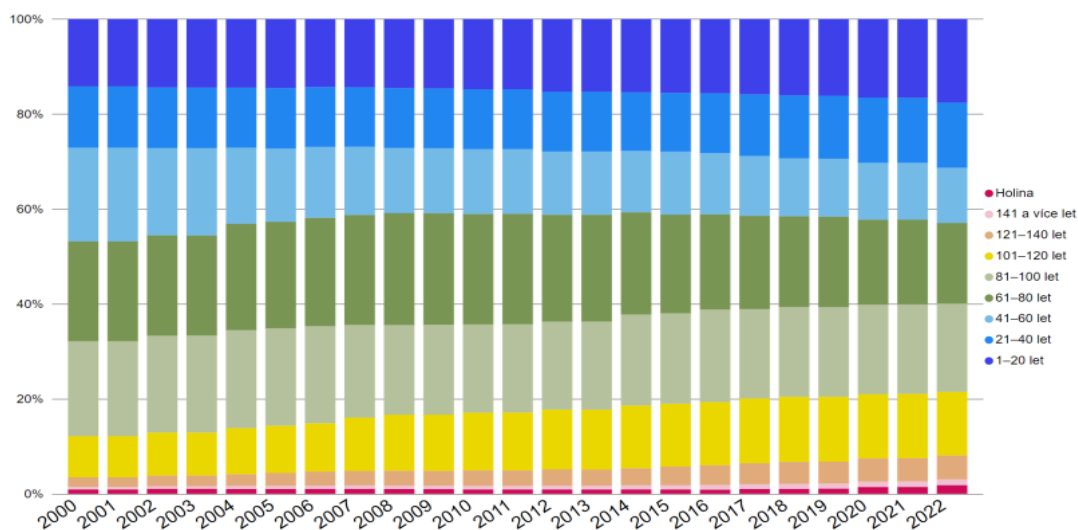
Nejčastěji zastoupenou věkovou kategorií představovaly porosty ve věku 81–100 let přičemž dochází především ke zvyšování zastoupení porostů ve věku 1–20 let a starších 101 let a k úbytku porostů ve věku 41–80 let.

Graf 6 Nejvíce zastoupené dřeviny na druhové skladbě lesa [%], 2000, 2010, 2022

Zdroj dat: ÚHÚL

Graf 7 Věková struktura lesů [%], 2000–2022

Zdroj dat: ÚHÚL

3.8 TĚŽBA DŘEVA

Porostní plocha lesů ve Zlínském kraji v roce 2022 činila 155,6 tis. ha, tj. 39,3 % rozlohy kraje. Hospodářské lesy s primární produkční funkcí se na celkové porostní ploše lesů podílely 87,5 %, následovaly lesy zvláštního určení s podílem 12,5 % a lesy ochranné s podílem 0,1 %.

V roce 2022 bylo ve Zlínském kraji vytěženo celkem 1 087,1 tis. m³ dřeva bez kůry. Meziročně došlo opět ke snížení objemu těžby přibližně na hodnotu, která odpovídá období před kůrovcovou kalamitou, která vyvrcholila v roce 2018. Částečně to může znamenat zhoršení podmínek pro šíření kůrovce z hlediska dostupnosti hostitelských stromů. Dřeviny se však vyrovnávají s oslabením z předchozích let (zejména s napadením dřevokaznými houbami), většina těžby (54,9 %) tak byla tvořena těžbou nahodilou a většina vytěženého dřeva (70,0 %) byla i v roce 2022 tvořena jehličnany. Kalamitní holiny jsou postupně zalesňovány zvýšeným podílem zpevňujících a melioračních dřevin. Limitujícím faktorem obnovy lesních porostů je stále vysoký stav spárkaté zvěře (jelení, daňčí, mufloní a zejména černé), překračující výši normovaných stavů.

3.9 PRODUKCE A NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

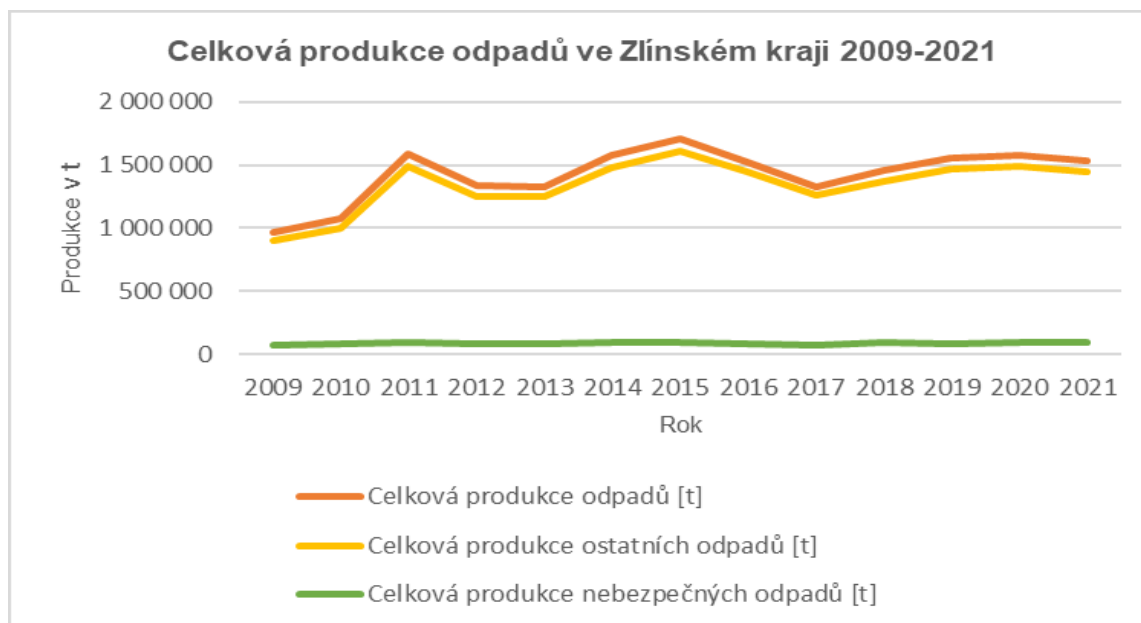
Vývoj celkové produkce odpadů ve Zlínském kraji v období 2009 – 2021 názorně ukazuje tabulka 3.

Tabulka 3 Celková produkce všech odpadů, ostatních a nebezpečných odpadů v ZK v letech 2009 – 2021

Produkce \ rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Celková produkce odpadů [t]	970 625	1 079 905	1 589 313	1 334 291	1 330 561	1 572 670	1 703 764	1 525 320	1 330 917	1 462 554	1 554 774	1 578 334	1 533 574
Produkce odpadů na obyvatele [kg]	1 656	1 842	2 711	2 276	2 269	2 681	2 924	2 617	2 284	2 510	2 668	2 715	2 676
Celková produkce ostatních odpadů [t]	899 179	999 698	1 490 997	1 247 921	1 247 498	1 484 070	1 610 685	1 442 536	1 257 276	1 371 591	1 467 217	1 487 000	1 441 796
Podíl ostatních odpadů na produkci [%]	92,6	92,6	93,8	93,5	93,8	94,37	94,54	94,57	94,47	93,78	94,37	92,96	94,015
Produkce ostatních odpadů na obyvatele [kg]	1 534	1 705	2 543	2 128	2 128	2 530	2 764	2 475	2 157	2 354	2 518	2 557	2 516
Celková produkce nebezpečných odpadů [t]	71 446	80 207	98 317	86 370	83 063	88 610	93 079	82 783	73 640	90 963	87 557	91 000	91 778
Podíl nebezpečných odpadů na produkci [%]	7,4	7,4	6,2	6,5	6,2	5,63	5,5	5,4	5,5	6,2	5,6	5,8	6
Produkce nebezpečných odpadů na obyvatele [kg]	122	137	168	147	142	151	160	142	126	156	150	157	160

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z krajské databáze zpracovaných hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf 8 Celková produkce odpadů ve Zlínském kraji v letech 2009-2021

V letech 2009 – 2021 rostla celková produkce odpadů ve Zlínském kraji z cca 971 tis. tun v roce 2009 až na 1,589 mil. tun v roce 2011, následně po poklesu v dalších letech se pak ustálila a kolísá okolo hodnoty 1,5 mil. tun. Uvedené výkyvy jsou způsobené kolísáním produkce stavebních odpadů, zejména pak odpadní zeminy. Tomu odpovídá zcela logicky i celková produkce odpadů na obyvatele, která se dostala z 1 656 kg v roce 2009 až na hodnoty kolísající okolo 2 670 kg. Jak je vidět z grafu i tabulky, stejný trend jako celková produkce odpadů má i celková produkce odpadů kategorie ostatní. Určitý vliv v letech 2019-2021 může mít i produkce biologicky rozložitelných odpadů, které jsou v obcích důsledněji tříděny a evidovány. A tedy se tato produkce projevuje zejména v oblasti produkce komunálních odpadů.

Produkce nebezpečných odpadů v letech 2009 – 2021 rostla nicméně následně se ustálila, a kolísá okolo 90 000 t a ve Zlínském kraji představuje poměrně malý objem z celkové produkce všech odpadů, menší než 6 %.

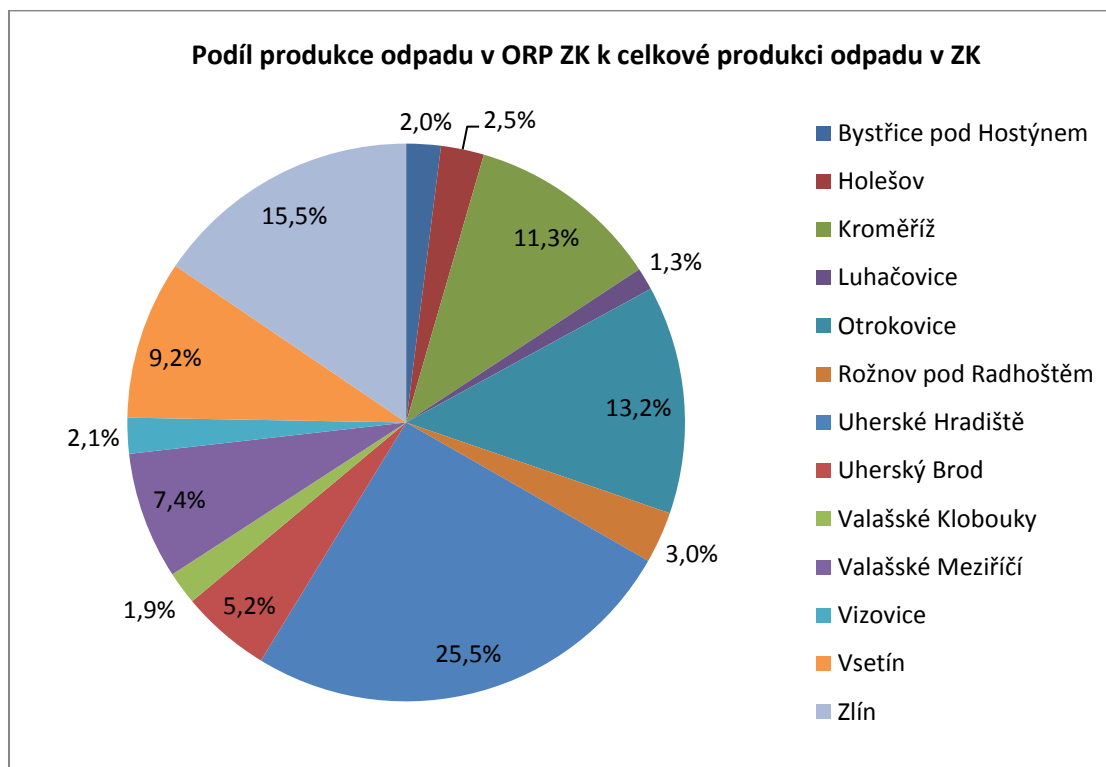
Územní rozložení míry produkce odpadů na území Zlínského kraje po ORP ukazuje Tabulka 4 Celková produkce všech odpadů, ostatních a nebezpečných odpadů v jednotlivých ORP ZK. – tato tabulka nemá z hlediska vývoje a dalšího postupu podstatný význam, ukazuje pouze podíl jednotlivých územních celků na produkci odpadů kraje. Změnám podléhají zejména nahodile produkované odpady typu stavební odpady, odpady kontaminovaných zemín, míra jejichž produkce není ustálená apod.

Tabulka 4 Celková produkce všech odpadů, ostatních a nebezpečných odpadů v jednotlivých ORP ZK

Obec s rozšířenou působností	Počet obyvatel celkem	Produkce odpadu					
		celkem odpadu [t]	% z ZK	OO [t]	% z ZK	NO [t]	% z ZK
Bystřice pod Hostýnem	15 716	26 360	1,98	26 064	1,96	296	0,02
Holešov	21 499	36 192	2,72	34 896	2,62	1 295	0,10
Kroměříž	69 780	148 801	11,18	112 378	8,45	36 422	2,74
Luhačovice	18 996	17 770	1,34	17 274	1,30	496	0,04
Otrokovice	34 721	173 474	13,04	169 213	12,72	4 262	0,32
Rožnov pod Radhoštěm	35 366	40 454	3,04	38 080	2,86	2 374	0,18
Uherské Hradiště	90 411	326 814	24,56	313 874	23,59	12 940	0,97
Uherský Brod	53 083	73 996	5,56	71 102	5,34	2 895	0,22
Valašské Klobouky	23 600	25 071	1,88	24 337	1,83	734	0,06
Valašské Meziříčí	41 843	97 833	7,35	87 437	6,57	10 395	0,78
Vizovice	16 802	27 123	2,04	24 614	1,85	2 509	0,19
Vsetín	66 665	121 263	9,11	118 108	8,88	3 154	0,24
Zlín	99 211	215 410	16,19	210 120	15,79	5 290	0,40

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z krajské databáze zpracovaných hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf 9 Podíl produkce odpadu v ORP ZK k celkové produkci odpadu v ZLK (%)

Produkce ostatních odpadů.

Z pohledu množství produkce ostatního odpadu podle skupin v Katalogu odpadu (je započítána pouze produkce pod kódy A00 a BN30), nejvíce odpadu vzniká ve skupině 17 „Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)“, následováno skupinou 20 „Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru“ (19,59 %), skupinou 19 „Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu (u těchto odpadů předpokládáme nárůst v dalším období vlivem změny přístupu k zařízením k úpravě a využití odpadů), z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely“ – viz následující tabulka a graf.

Tabulka 5 Produkce ostatního odpadu v ZK podle skupin Katalogu odpadů seřazených sestupně podle množství produkce v roce 2021

Skupina	Název	Množství [t]	% z ZK
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	864 271	56,36
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru	300 474	19,59
10	Odpady z tepelných procesů	27 855	1,82
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	137 705	8,98
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické povrchové úpravy kovů a plastů	40 089	2,61
15	Odpadní obaly; absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	40 038	2,61
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	55 125	3,59
02	Odpady ze zemědělství, zahradnictví, rybářství, lesnictví, myslivosti a z výroby a zpracování potravin	7 464	0,48
07	Odpady z organických chemických procesů	24 827	1,62
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	6 115	0,39
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	1 236	0,08
18	Odpady ze zdravotnictví a veterinární péče a / nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadu ze stravovacích zařízení, které se zdravotnictvím bezprostředně nesusouvisí)	2 665	0,17

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z krajské databáze zpracovaných hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf 10 Podíl produkce odpadu skupin v Katalogu odpadů k celkové produkci odpadu v ZK v roce 2021

Produkce odpadů nebezpečných.

Z pohledu množství produkce nebezpečného odpadu podle skupin v Katalogu odpadů (je započítána pouze produkce pod kódy A00 a BN30) vzniklo nejvíce nebezpečného odpadu ve skupině 17 „Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)“; následováno skupinou 16 „Odpady v tomto katalogu jinak neurčené (např. autovraky, baterie a akumulátory, odpadní vody apod.)“ a skupinou 10 „Odpady z tepelných procesů (např. odpady z pyrometalurgie hliníku, odpady ze slévání železných odlitků pod)“ – viz následující tabulka.

Tyto zásadní skupiny se podílely na produkci nebezpečných odpadů jak v roce 2012 tak i v roce 2021. Významně, téměř 2,5krát, se navýšila produkce odpadů ve skupině 07 – „Odpady z organických chemických procesů“. Naopak velmi výrazně se snížila produkce odpadů nebezpečných ve skupině 20, tedy se významně snížila produkce odpadů nebezpečných pocházejících od občanů a obcí, což je především důsledkem důsledného využívání možností zpětného odběru vyřazených elektrospotřebičů. Úplné porovnání ukazuje tabulka 6.

Tabulka 6 Produkce nebezpečných odpadů podle skupin Katalogu odpadů seřazených sestupně podle množství produkce v roce 2021

Skupina	Název	Množství (t) 2013	Množství (t) 2021
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	34 697	16 018
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	9 354	12 359
10	Odpady z tepelných procesů	6 882	13 830
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	6 293	8 549
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05, 12 a 19)	5 723	5 441
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru	4 711	1 378
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické povrchové úpravy kovů a plastů	4 110	5 569
07	Odpady z organických chemických procesů	3 487	9 799
15	Odpadní obaly; absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	3 121	3 931
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	3 010	2 765
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	2 151	2 170
18	Odpady ze zdravotnictví a veterinární péče a / nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadu ze stravovacích zařízení, které se zdravotnictvím bezprostředně nesouvisí)	1 534	1 879

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z krajské databáze zpracovaných hlášení o produkci a nakládání s odpady

Trendy vývoje:

- Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů.
- Nárůst celkové produkce odpadů v kraji
- Dlouhodobý růst produkce komunálních odpadů (nárůst materiálově využitelných složek, mírný nárůst směsných KO).
- Sběr papíru, plastů, skla, kovů a bioodpadů je zaveden ve všech obcích a dále se rozvíjí

- Značná část KO je skládkována.
- Většina produkovaných odpadů je materiálově využívána. Energetické využití odpadů je omezeno nedostatkem kapacit vhodných zařízení pro energetické využití odpadů v kraji a širším regionu
- Síť zařízení je postupně doplňována a modernizována

4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ

Adaptace na změnu klimatu

- Postupující projevy změny klimatu a nárůst klimatických rizik např. ve formě přívalových srážek, sucha, zvyšujících se teplot, sesuvů půdy atd.

Ovzduší

- Ve spojitosti s projevem změny klimatu zejména dlouhotrvajícím suchem je významným narůstajícím problémem kvality ovzduší prašnost.
- Plošné překračování platných imisních limitů pro ochranu lidského zdraví pro suspendované částice o velikosti frakce PM10 a menší.
- Plošné překračování hodnot imisních limitů stanovených pro benzo(a)pyren.
- Velkým problémem životního prostředí Zlínského kraje jsou emise z malých stacionárních zdrojů (domácích topenišť, především z horších paliv) a z mobilních zdrojů znečišťování ovzduší.

Půda a horninové prostředí

- Zvyšování podílu zastavěných ploch a pokračující zábory zemědělské půdy, snížení výměry kvalitních půd využitelných pro produkci potravin.
- Postupující degradace půd spojená s intenzivním zemědělstvím a nevhodnými zemědělskými postupy, urychlená změnou klimatu

Voda

Častější výskyt hydrologických extrémů jako důsledek změny klimatu a snížené retenční schopnosti krajiny.

- Dlouhodobé sucho a nedostatek vody, zvyšující se procento podzemních zdrojů vody využívaných nad mez jejich přirozené obnovy.
- Zrychlený odtok vody z urbanizovaného území, omezené jímání a využívání srážkových vod v zastavěném území, omezené znovuvyužití „šedých“ vod.

- Absence technologií k vyčištění residuí léčiv z odpadních vod.
- Technické úpravy vodních toků, narušení jejich hydromorfologických charakteristik.
- Nedosahování dobrého ekologického stavu/potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod a dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod.

Příroda, lesy, půda, krajina

- Nedostatečná péče o předměty ochrany chráněných území vyžadující aktivní management.
- Nevhodný způsob hospodaření a využívání chráněných území poškozující předměty ochrany.
- Záběr přírodních stanovišť a biotopů zvláště chráněných druhů v chráněných územích i ve volné krajině.
- Zhoršování stavu populací zvláště chráněných a ohrožených druhů.
- Změny početnosti a diverzity volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, snižování biodiverzity.
- Šíření invazivních druhů rostlin a živočichů.
- Zhoršování průchodnosti krajiny pro živočichy
- Omezení migrační prostupnosti vodních toků pro vodní živočichy.
- Degradace a fragmentace přírodních stanovišť a jejich špatný stav z hlediska ochrany.
- Nízká ekologická stabilita krajiny.
- Špatný zdravotní stav lesů v důsledku čehož se zvyšuje náchylnost k ohrožení nemocemi a škůdci.
- Nevhodné druhové složení a věková struktura lesů.
- Nestabilita lesních porostů

Odpady a obaly

- Stále převažující vysoká míra ukládání odpadu na skládky.
- Přetrvávající trend zvyšování celkového množství vyprodukovaného odpadu a produkce komunálního odpadu.
- Zvyšování množství odpadních elektrozařízení, baterií, pneumatik.
- Nedostatečné selektivní demolice a oddělené soustředování stavebních odpadů.
- Nedostatečné předcházení potravinovým odpadům.
- Nedostatečné respektování hierarchie odpadového hospodářství.

- Upřednostňování levnějších technologií pro zpracování odpadů na nižších stupních hierarchie odpadového hospodářství.
- Nedostatečné využití nebezpečných odpadů Nedostatečná síť na energetické využívání odpadů

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

POH Zlínského kraje je strategickým dokumentem obecného charakteru, nejsou zde řešeny konkrétní projekty nebo investiční záměry na území kraje.

POH Zlínského kraje pro období 2016 – 2025 z kterého předmětná aktualizace vychází byl řádně posouzen v procesu SEA v roce 2015 - [Stanovisko POH ZLK \(cenia.cz\)](http://Stanovisko_POH_ZLK_cenia.cz)

Vzhledem k charakteru aktualizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016 - 2025 s výhledem do roku 2035, především zaměřením se na předcházení vzniku odpadů a cílů jenž spějí k nadřazeným stupňům hierarchie nakládání s odpady, od jejichž realizace lze očekávat, že aktualizace POH ZLK nebude mít negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, respektive lze očekávat převážně pozitivní vlivy a jejich kumulace, případně synergie v rámci odpadového hospodářství a jeho působení na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví.

Předpokládané vlivy lze, stejně jako v případě Aktualizace POH ČR na roky 2014-2024 s výhledem do roku 2035, z kterého aktualizace POH ZLK vychází, vyhodnotit na jednotlivé oblasti následovně:

Klima – pozitivní vliv

Skládkování odpadu je jedním z nejdůležitějších producentů metanu, který je významným skleníkovým plynem. Zdrojem metanu ze skládek je především rozklad organického materiálu. Vzhledem k aktualizovaným cílům POH a změně legislativy dojde k důslednější separaci a třídění složek BRKO. Tím dojde ke snížení produkce metanu z těchto zdrojů.

Ovzduší – pozitivní vliv

Důsledkem aktualizace POH ZLK dojde ke zlepšení sběru a třídění komunálního odpadu, lepší se dostupnost služeb v oblasti odpadového hospodářství, je předpokládáno snížení rizika spalování odpadu v domácnostech. Z důvodu odklonu od skládkování a postupnému snižování kapacity skládek odpadu i jejich počtu, dojde ke snížení prašnosti i emisím pachových látek a skleníkových plynů.

Na druhé straně s přechodem do vyšších stupňů hierarchie OH je předpokládán větší důraz na energetické využití odpadů a s tím spojené emise znečišťujících látek do ovzduší. Je nezbytná důsledná kontrola zařízení pro energetické využití odpadu a aplikace nejlepších dostupných technik (BAT).

Voda - pozitivní vliv

Z hlediska odpadů vzhledem ke znečišťování vod jsou problematické především skládky odpadů a jejich zabezpečení. Samostatnou kapitolou jsou pak černé skládky, které vznikají náhodně na zcela nevhodných místech a bez kontroly mohou narušovat nejen vodní zdroje, ale životní prostředí celkově.

Na základě aktualizace POH ZLK dojde ke zkvalitnění systému odpadového hospodářství, zintenzivnění sběru odpadu od fyzických i právnických osob. Zcela jistě i aktivity v rámci předcházení vzniku odpadu budou mít mírné pozitivní účinky.

Využíváním kalů z čistíren odpadních vod hrozí riziko vstupu kontaminovaných kalů do prostředí a možné ohrožení veřejného zdraví a životního prostředí. Velmi podstatným kritériem naplňování tohoto cíle bude důsledná evidence a kontrola vlastností a složení kalů před jejich aplikací.

Příroda, biodiverzita, lesy, krajina, sídelní zeleň – pozitivní vliv

Aktualizace POH ZLK neřeší problémy spojené s biodiverzitou, přírodou a krajinou. Aktualizované aktivity nemají souvislost s průchodností krajiny, nevhodnému složení lesů nebo šíření invazivních druhů apod. Razantní odklon od ukládání odpadu na skládky může mít teoreticky pozitivní vliv na stav přírody, ovšem dá se předpokládat, že vzhledem k rozsahu území, bude tento vliv zanedbatelný.

Odpady – velmi pozitivní vliv

Vzhledem k charakteru aktualizace POH se očekává pozitivní dopad ve všech směrech.

Vliv na veřejné zdraví – pozitivní vliv

Přechodem na oběhové hospodářství s důrazem na předcházení vzniku odpadů a postupné ukončování skládkování lze celkově očekávat pozitivní vliv na veřejné zdraví.

Vzhledem k charakteru a rozsahu koncepce lze zhodnotit vliv tohoto aktualizovaného POH Zlínského kraje na živé i neživé složky přírody jako pozitivní, se synergickým efektem. Krajinný ráz bude zachován, nedojde k ovlivnění žádné zvláště chráněné části přírody. Nebude zhoršena hluková situace lokality, nedojde k dotčení vodních toků, koncepce nebude mít vliv na zábor půdy. Nedojde ke zvýšení produkce odpadů, koncepce nebude mít vliv na klima, naopak je v dlouhodobém horizontu pravděpodobný pozitivní vliv (snížení emisí skleníkových plynů). Nebudou překračovány imisní limity, celková imisní situace by se měla zlepšit, protože koncepce zlepší nakládání s odpady, a tudíž bude předcházet jejich nelegálnímu spalování v domácích topeništích.

Na základě výše uvedeného lze opakovaně konstatovat, že z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví budou předpokládané vlivy koncepce ve vymezeném území pozitivní. Koncepce vykazuje celkově pozitivní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví.

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

1. VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHOJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY

Vzhledem k charakteru posuzované koncepce Aktualizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016-2025 s výhledem do r. 2035 lze konstatovat, že vlivy přesahující hranice České republiky budou nulové nebo zanedbatelné.

2. MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE

Obrazová dokumentace je součástí kapitoly C. Údaje o dotčeném území. Další mapová dokumentace není součástí předkládaného oznámení dle přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb.

3. DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

3.1 HODNOCENÍ VLIVU NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Vzhledem k charakteru předkládané koncepce, jejím realizačním nástrojům, vyhodnocení a uplatňování dosavadního platného Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016-2025 nejsou předpokládány žádné přímé negativní vlivy spojené s implementací aktualizovaného POH na životní prostředí. Naopak v důsledku nastavených cílů, prodloužení cílů po roce 2020 a uplatňování hierarchie odpadového hospodářství se očekává v konečném důsledku zesílený pozitivní vliv na životní prostředí a lidské zdraví.

3.2 ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI DO PROCESU

V rámci procesu hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (proces SEA) jsou základní informace o posuzované aktualizaci POH uvedeny v předkládaném oznámení koncepce. Materiál Oznámení koncepce bude zveřejněn v informačním systému Ministerstva životního prostředí a na webových stránkách Zlínského kraje. Veřejnost má možnost se k danému materiálu vyjádřit.

4. STANOVISKO ORGÁNU OCHRANY PŘÍRODY, POKUD JE VYŽADOVÁNO PODLE (§ 45 ODS. 1 ZÁKONA Č. 114/1992 SB., O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ)

Návrh Aktualizace Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje pro období 2016-2025 s výhledem do r. 2035 nebyl příslušným orgánům ochrany přírody předložen k vydání stanoviska podle §45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů („ZOPK“), neboť dokument nenaplnuje ustanovení § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy samostatně, ani ve spojení s jinými koncepcemi a záměry nemůže významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí (přílohou jsou stanoviska orgánů ochrany přírody k POH Zlínského kraje pro období 2016 – 2025 z něž daná aktualizace vychází).

Uvedený plán je strategickým dokumentem Zlínského kraje v oblasti odpadového hospodářství a stanoví v souladu s principy udržitelného rozvoje a přechodu na oběhové hospodářství cíle, zásady a opatření pro nakládání s odpady na území celého kraje.

V jedné své části analyzuje stávající stav odpadového hospodářství kraje, vymezuje oblasti k řešení, ze kterých pak vyhodnocuje plynoucí priority odpadového hospodářství. Další část pak stanovuje základní principy nakládání s odpadem a stanovuje zásady a opatření pro vybrané skupiny odpadů.

Plán nenavrhuje konkrétně lokalizovaná opatření, je zaměřen především na analýzu stavu, předpokládaný vývoj, strategii a priority odpadového hospodářství, včetně cílů pro nakládání s vybranými druhy odpadu, stejně jako na program předcházení vzniku odpadu. Tento plán nepovede k nárokům na zábor ploch lokalit soustavy Natura 2000, zvýšení jejich expozice znečišťujícími látkami, změny v jejich obhospodařování, ovlivnění vodního režimu, narušení migrační dostupnosti lokalit, nebo jiným nepřímým vlivům na předměty a cíle ochrany lokalit.

Materiál představuje koncepci obecného charakteru, jejíž implementace bude do značné míry závislá na dalších krocích při rozpracování stanovených opatření do úrovně legislativních návrhů, konkrétních opatření jednotlivých orgánů veřejné správy (především kraje a obcí) a plánování investičních opatření. Jsou tak navrhovány intervence, jejichž cílem je vytvořit podmínky pro naplňování cílů adaptační strategie, nikoliv rozhodovat o realizaci konkrétních investic. Přičemž základní zásadou při nakládání s odpady patří dodržování všech požadavků, právních předpisů, norem a pravidel pro zajištění ochrany lidského zdraví a životního prostředí.

Zároveň v rámci dokumentu nejsou navrhovány ani řešeny žádné konkrétní kroky, investiční projekty nebo opatření, které by měly jakýkoliv uzemní průmět do krajiny, natož do lokalit soustavy Natura 2000.

F. PŘÍLOHY

1. AKTUALIZOVANÝ PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2016 - 2025 S VÝHLEDEM DO ROKU 2035 (ČÁST ANALYTICKÁ, ZÁVAZNÁ A SMĚRNÁ)
2. STANOVISKO MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PODLE § 10G ZÁKONA Č. 100/2001 SB., O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ (ZÁKON O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ), VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, K NÁVRHU KONCEPCE „PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2016 - 2025 ZE DNE 20.01.2015
3. STANOVISKO KRAJSKÉHO ÚŘADU ZLÍNSKÉHO KRAJE, AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR – REGIONÁLNÍ PRACoviŠTĚ - SPRÁVA CHKO BESKYDY A CHKO BÍLÉ KARPATY K PLÁNU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2016 - 2025